

Ujawnienie informacji zgodnie z Polityką informacyjną Banku Spółdzielczego w Obornikach Śląskich za rok 2019

**dotyczących ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń, i
innych informacji ujawniane zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego
i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla
instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, część ósma.**

I. Wstęp

1. Bank zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem”) w Części Ósmej dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie zwanym dalej „Ujawnieniem” według stanu na 31 grudnia 2018 r.
2. Bank w zakresie ujawnianych informacji:
 - 1) nie stosuje pominięcia informacji uznanych za nieistotne - informacje nieistotne to w opinii Banku informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję użytkownika opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych,
 - 2) nie stosuje pominięcia informacji uznanych za zastrzeżone lub poufne – Bank uznaje informacje za zastrzeżone, jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną. Bank uznaje informacje za poufne, jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.
3. Bank informuje, że niniejszy dokument obejmuje całe zakres ujawnianych informacji, określonych w Części Ósmej Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 RRR. Ujawnienia informacji w innych dokumentach przez Bank wynika z art. 434 ust. 2 CRR.
4. Wszelkie dane liczbowe zostały wyrażone w tysiącach złotych.

II. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem – art. 435 Rozporządzenia

1. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie z długofalową „Strategią zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Obornikach Śląskich” przygotowaną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia jest zgodna z założeniami „Strategii Banku Spółdzielczego w Obornikach Śląskich” i podlega corocznemu przeglądowi zarządcemu i weryfikacji, przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.
2. Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym jest powiązana również z innymi regulacjami o charakterze strategicznym, np. Polityką kapitałową Banku Spółdzielczego w Obornikach Śląskich, Planami finansowymi, a także Politykami w zakresie zarządzania ryzykiem.
3. Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponieść.
4. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.
5. Informacja dotycząca art. 435. ust. 1 lit a-d Rozporządzenia, tzn. strategii i procesów zarządzania tymi rodzajami ryzyka; struktury i organizacji odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacji na temat jej uprawnień i statutu, lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie; zakresu i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka; strategii w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, a także strategii i procesów monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łączących ryzyko – zawarte są w Załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu.
6. Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku wymagane przez Art. 453 ust.1 lit. e zawarte jest w Załączniku nr 2.
7. Informacja na temat ryzyka, zgodna z art. 435 ust 1. lit f. w której omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, zawierająca kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka zawarta jest w Załączniku nr 3.
8. W zakresie art. 435 ust 2 Bank informuje, że:
 - 1) Członkowie Zarządu Banku pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim. Członkowie Rady Nadzorczej Banku pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć

stanowisko zajmowane w organie Banku (odpowiednio Zarządzie albo Radzie Nadzorczej) lub organach innych podmiotów.

- 2) Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza, działając wg Statutu Banku Spółdzielczego w Obornikach Śląskich i Regulaminu działania Rady Nadzorczej w Obornikach Śląskich, biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata. Oceny następczej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza zgodnie z „Zasadami oceny odpowiedniości członków Zarządu oraz osób pełniących najważniejsze funkcje w Banku Spółdzielczym w Obornikach Śląskich”. Członków Rady Nadzorczej wybierają zgodnie ze Statutem Banku Przedstawiciele na Zebraniu Przedstawicieli Banku Spółdzielczego w Obornikach Śląskich, biorąc pod uwagę kwalifikacje, doświadczenie i reputację kandydata, oceny następczej dokonuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie z „Procedurą dokonywania ocen odpowiedniości członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Obornikach Śląskich”.
- 3) Bank, z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.
- 4) Bank z uwagi na skalę działania nie tworzy w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka.
- 5) Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty odpowiednią „Instrukcją funkcjonowania systemu informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Obornikach Śląskich”, definiującą: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji, oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

III. Zakres stosowania – art. 436

Nie dotyczy

Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych

IV. Fundusze własne – art. 437

Kapitał podstawowy Tier 1: instrumenty i kapitały rezerwowe		(A) KWOTA W DNIU UJAWNIENIA	(B) ODNIESIENIE DO ARTYKUŁU ROZPORZĄDZENIA (UE) NR 575/ 2013	(C) KWOTY UJĘTE PRZED PRZYJĘCIEM ROZPORZĄDZENIA (UE) NR 575/2013 LUB KWOTA REZYDUALNA OKREŚLONA W ROZPORZĄDZENIU (UE) NR 575/2013
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne	216,00	art. 26 ust. 1, art. 27, 28 i 29, wykaz EUNB, o którym mowa w art. 26 ust. 3	216,00
	w tym: instrument typu 1		wykaz EUNB, o którym mowa w art. 26 ust. 3	
	w tym: instrument typu 2		wykaz EUNB, o którym mowa w art.	

			26 ust. 3	
	w tym: instrument typu 3		wykaz EUNB, o którym mowa w art. 26 ust. 3	
2	Zyski zatrzymane	353,00	art. 26 ust. 1 lit. c)	353,00
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	9 779,00	art. 26 ust. 1	47,00
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego		art. 26 ust. 1 lit. f)	
4	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 3, i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I		art. 486 ust. 2	
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego, podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 1 stycznia 2018 r.		art. 483 ust. 2	
5	Udziały mniejszości (kwota dopuszczona w skonsolidowanym kapitale podstawowym Tier I)		art. 84, 479, 480	
5a	Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń lub dywidend	-353,00	art. 26 ust. 2	-353,00
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	9 995, 00		9 948, 00
Kapitał podstawowy Tier I: korekty regulacyjne				
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	-11,00	art. 34, 105	-11,00
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-81, 00	art. 36 ust. 1 lit. b), art. 37 i art. 472 ust. 4	-81, 00
9	Zbiór pusty w UE			
10	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności z wyłączeniem aktywów wynikających z różnic przejściowych (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3) (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38, art. 472 ust. 5	
11	Kapitały rezerwowe odzwierciedlające wartość godziwą związane z zyskami lub stratami z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne		art. 33 lit. a)	
12	Kwoty ujemne będące wynikiem obliczeń kwot oczekiwanej straty		art. 36 ust. 1 lit. d), art. 40, 159, art. 472 ust. 6	
13	Każdy wzrost kapitału własnego z tytułu aktywów sekurytyzowanych (kwota ujemna)		art. 32 ust. 1	
14	Zyski lub straty z tytułu zobowiązań, wycenione według wartości godziwej, które wynikają ze zmian zdolności kredytowej instytucji		art. 33 lit. b)	
15	Aktywa funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. e), art. 41, art. 472 ust. 7	
16	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i		art. 36 ust. 1 lit. f),	

	pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier 1 (kwota ujemna)		<i>art. 42, art. 472 ust. 8</i>	
17	Udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)		<i>art. 36 ust. 1 lit. g), art. 44, art. 472 ust. 9</i>	
18	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		<i>art. 36 ust. 1 lit. h), art. 43, 45, 46, art. 49 ust. 2 i 3, art. 79, art. 472 ust. 10</i>	
19	Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		<i>art. 36 ust. 1 lit. i), art. 43, 45, 47, art. 48 ust. 1 lit. b), art. 49 ust. 1-3, art. 79, 470, art. 472 ust. 11</i>	
20	Zbiór pusty w UE			
20a	Kwota ekspozycji następujących pozycji kwalifikujących się do wagi ryzyka równej 1 250 %, jeżeli instytucja decyduje się na wariant odliczenia		<i>art. 36 ust. 1 lit. k)</i>	
20b	w tym: znaczne pakiety akcji poza sektorem finansowym (kwota ujemna)		<i>art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (i), art. 89-91</i>	
20c	w tym: pozycje sekurytyzacyjne (kwota ujemna)		<i>art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (ii) art. 243 ust. 1 lit. b) art. 244 ust. 1 lit. b) art. 258</i>	
20d	w tym: dostawy instrumentów z późniejszym terminem rozliczenia (kwota ujemna)		<i>art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (iii), art. 379 ust. 3</i>	
21	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota przekraczająca próg 10 %, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3) (kwota ujemna)		<i>art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38, art. 48 ust. 1 lit. a), art. 470, art. 472 ust. 5</i>	
22	Kwota przekraczająca próg 15 % (kwota ujemna)		<i>art. 48 ust. 1</i>	
23	w tym: posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednie instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty		<i>art. 36 ust. 1 lit. i), art. 48 ust. 1 lit. b), art. 470, art. 472 ust. 11</i>	
24	Zbiór pusty w UE			
25	w tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku		<i>art. 36 ust. 1 lit. c),</i>	

	dochodowego wynikające z różnic przejściowych		art. 38, art. 48 ust. 1 lit. a), art. 470, art. 472 ust. 5	
25a	Straty za bieżący rok obrachunkowy (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. a), art. 472 ust. 3)	
25b	Możliwe do przewidzenia obciążenia podatkowe związane z pozycjami kapitału podstawowego Tier I (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. l)	
26	Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału podstawowego Tier I pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR.			
26a	Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468;			
	w tym: ...filtr dla niezrealizowanej straty 1		art. 467	
	w tym: ...filtr dla niezrealizowanej straty 2		art. 467	
	w tym: ...filtr dla niezrealizowanego zysku 1		art. 468	
	w tym: ...filtr dla niezrealizowanego zysku 2		art. 468	
26b	Kwota, którą należy odjąć od lub dodać do kwoty kapitału podstawowego Tier I w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR		art. 481	
	w tym: ...		art. 481	
27	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I, które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. j)	
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier 1	-92, 00		- 92, 00
29	Kapitał podstawowy Tier 1	9 904 00		9 904, 00
Kapitał dodatkowy Tier 1: instrumenty				
30	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne		art. 51, 52	
31	w tym: zaklasyfikowane jako kapitał własny zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości			
32	w tym: zaklasyfikowane jako zobowiązania zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości			
33	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 4, i powiązane akcje emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału dodatkowego Tier 1		art. 486 ust. 3	
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego, podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 1 stycznia 2018 r.		art. 483 ust. 3	
34	Kwalifikujący się kapitał Tier 1 uwzględniony w skonsolidowanym kapitale dodatkowym Tier 1 (w tym udziały mniejszości nieuwzględnione w wierszu 5) wyemitowany przez jednostki zależne i będący w posiadaniu stron trzecich		art. 85, 86, 480	
35	w tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki zależne		art. 486 ust. 3	
36	Kapitał dodatkowy Tier 1 przed korektami regulacyjnymi			
Kapitał dodatkowy Tier 1: korekty regulacyjne				

37	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier 1 (kwota ujemna)		<i>art. 52 ust. 1 lit. b), art. 56 lit. a), art. 57, art. 475 ust. 2</i>	
38	Udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)		<i>art. 56 lit. b), art. 58 i art. 475 ust. 3</i>	
39	Bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		<i>art. 56 lit. c), art. 59, 60, 79, art. 475 ust. 4</i>	
40	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		<i>art. 56 lit. d), art. 59, 79, art. 475 ust. 4</i>	
41	Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału dodatkowego Tier I pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)			
41 a	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 472 rozporządzenia (UE) nr 575/2013		<i>art. 472, art. 472 ust. 3 lit. a), art. 472 ust. 4, art. 472 ust. 6, art. 472 ust. 8 lit. a), art. 472 ust. 9, art. 472 ust. 10 lit. a), art. 472 ust. 11 lit. a)</i>	
	W tym pozycje, które należy wyszczególnić, np. istotne straty netto w bieżącym okresie, wartości niematerialne i prawne, brak rezerw na pokrycie oczekiwanych strat itd.			
41 b	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier II w okresie przejściowym zgodnie z art. 475 rozporządzenia (UE) nr 575/2013.		<i>art. 477, art. 477 ust. 3, art. 477 ust. 4 lit. a)</i>	
	W tym pozycje, które należy wyszczególnić, np. krzyżowe powiązania kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II, bezpośrednio udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.			
41c	Kwota, którą należy odjąć od lub dodać do kwoty		<i>art. 467, 468, 481</i>	

	kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR			
	w tym: ...możliwe filtry dla niezrealizowanych strat		art. 467	
	w tym: ...możliwe filtry dla niezrealizowanych zysków		art. 468	
	w tym: ...		art. 481	
42	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale Tier II, które przekraczają wartość kapitału Tier II instytucji (kwota ujemna)		art. 56 lit. e)	
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier 1			
44	Kapitał dodatkowy Tier 1			
45	Kapitał Tier 1 (kapitał Tier 1 = kapitał podstawowy Tier 1 + kapitał dodatkowy Tier 1)	9 904, 00		9 904, 00
Kapitał Tier II: instrumenty i rezerwy				
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne		art. 62, 63	
47	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 5, i powiązane akcje emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału Tier II		art. 486 ust. 4	
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego, podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 1 stycznia 2018 r.		art. 483 ust. 4	
48	Kwalifikujące się instrumenty funduszy własnych uwzględnione w skonsolidowanym kapitale Tier II (w tym udziały mniejszości i instrumenty dodatkowe w kapitale Tier I nieuwzględnione w wierszach 5 lub 34) wyemitowane przez jednostki zależne i będące w posiadaniu stron trzecich		art. 87, 88, 480	
49	w tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki zależne		art. 486 ust. 4	
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego		art. 62 lit. c) i d)	
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi			
Kapitał Tier II: korekty regulacyjne				
52	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane (kwota ujemna)		art. 63 lit. b) ppkt (i), art. 66 lit. a), art. 67, art. 477 ust. 2	
53	Udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)		art. 66 lit. b), art. 68 i art. 477 ust. 3	
54	Bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		art. 66 lit. c), art. 69, 70, 79, art. 477 ust. 4	

54a	w tym: nowe udziały kapitałowe niebędące przedmiotem uzgodnień dotyczących okresu przejściowego			
54b	w tym udziały kapitałowe istniejące przed dniem 1 stycznia 2013 r. i będące przedmiotem uzgodnień dotyczących okresu przejściowego			
55	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		<i>art. 66 lit. d), art. 69, 79, art. 477 ust. 4</i>	
56	Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału Tier II pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym, przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)			
56a	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału Tier II w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 472 rozporządzenia (UE) nr 575/2013		<i>art. 472, art. 472 ust. 3 lit. a), art. 472 ust. 4, art. 472 ust. 6, art. 472 ust. 8 lit. a), art. 472 ust. 9, art. 472 ust. 10 lit. a), art. 472 ust. 11 lit. a)</i>	
	W tym pozycje, które należy wyszczególnić, np. istotne straty netto w bieżącym okresie, wartości niematerialne i prawne, brak rezerw na pokrycie oczekiwanych strat itd.			
56b	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału Tier II w odniesieniu do odliczeń od kapitału dodatkowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 475 rozporządzenia (UE) nr 575/2013.		<i>art. 475, art. 475 ust. 2 lit. a), art. 475 ust. 3, art. 475 ust. 4 lit. a)</i>	
	W tym pozycje, które należy wyszczególnić, np. krzyżowe powiązania kapitałowe w dodatkowych instrumentach w kapitale Tier I, bezpośrednio udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach dokonywanych w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.			
56c	Kwota, którą należy odjąć od lub dodać do kwoty kapitału Tier II w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR		<i>art. 467, 468, 481</i>	
	w tym: ...możliwe filtry dla niezrealizowanych strat		<i>art. 467</i>	
	w tym: ...możliwe filtry dla niezrealizowanych zysków		<i>art. 468</i>	
	w tym: ...		<i>art. 481</i>	
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II			
58	Kapitał Tier II			0

59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	9 904,00		9 904,00
59a	Aktywa ważone ryzykiem pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym, przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)			
	w tym: pozycje nieodliczone od kapitału podstawowego Tier I (kwoty rezydualne określone w rozporządzeniu (UE) nr 575/2013) (pozycje, które należy wyszczególnić, np. aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego, pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I itd.)		<i>art. 472, art. 472 ust. 5, art. 472 ust. 8 lit. b), art. 472 ust. 10 lit. b), art. 472 ust. 11 lit. b)</i>	
	w tym: pozycje nieodliczone od kapitału dodatkowego Tier I (kwoty rezydualne określone w rozporządzeniu (UE) nr 575/2013) (pozycje, które należy wyszczególnić, np. krzyżowe powiązania kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II, bezpośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.)		<i>art. 475, art. 475 ust. 2 lit. b), art. 475 ust. 2 lit. c), art. 475 ust. 4 lit. b)</i>	
	w tym: pozycje nieodliczone od kapitału Tier II (kwoty rezydualne określone w rozporządzeniu (UE) nr 575/2013) (pozycje, które należy wyszczególnić, np. pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale Tier II, pośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego, pośrednie udziały kapitałowe w istotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.)		<i>art. 477, art. 477 ust. 2 lit. b), art. 477 ust. 2 lit. c), art. 477 ust. 4 lit. b)</i>	
60	Aktywa ważone ryzykiem	60 266 ,00		60 266, 00
Współczynniki i bufory kapitałowe				
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,43	<i>art. 92 ust. 2 lit. a), art. 465</i>	16,43
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,43	<i>art. 92 ust. 2 lit. b), art. 465</i>	16,43
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,43	<i>art. 92 ust. 2 lit. c)</i>	16,43
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym (bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu		<i>dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 128, 129, 130</i>	

	systemowym) wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)			
65	w tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego			
66	w tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego			
67	w tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego			
67a	w tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym		dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 131	
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)		dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 128	
69	[nieistotne w przepisach unijnych]			
70	[nieistotne w przepisach unijnych]			
71	[nieistotne w przepisach unijnych]			
Współczynniki i bufory kapitałowe				
72	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich)		art. 36 ust. 1 lit. h), art. 45, 46, art. 472 ust. 10 art. 56 lit. c), art. 59, 60, art. 475 ust. 4 art. 66 lit. c), art. 69, 70, art. 477 ust. 4	
73	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich)		art. 36 ust. 1 lit. i), art. 45, 48, 470, art. 472 ust. 11	
74	Zbiór pusty w UE			
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10 %, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3)		art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38, 48, 470, art. 472 ust. 5	
Pułapy stosowane do uwzględniania rezerw w kapitale Tier II				
76	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pułapu)		art. 62	
77	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą standardową		art. 62	
78	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą wewnętrzną		art. 62	

	ratingów (przed zastosowaniem pułapu)			
79	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą wewnętrznych ratingów		art. 62	
Instrumenty kapitałowe będące przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania (mających zastosowanie wyłącznie od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 1 stycznia 2022 r.)				
80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania		art. 484 ust. 3, art. 486 ust. 2 i 5	
81	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)		art. 484 ust. 3, art. 486 ust. 2 i 5	
82	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów dodatkowych w kapitale Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania		art. 484 ust. 4, art. 486 ust. 3 i 5	
83	Kwota wyłączona z kapitału dodatkowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)		art. 484 ust. 4, art. 486 ust. 3 i 5	
84	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale Tier II będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania		art. 484 ust. 5, art. 486 ust. 4 i 5	
85	Kwota wyłączona z kapitału Tier II ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)		art. 484 ust. 5, art. 486 ust. 4 i 5	

V. Wymogi kapitałowe – art. 438

1. Skrótowy opis metody stosowanej przez Bank do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego w celu wsparcia bieżących i przyszłych działań

Bank na koniec grudnia 2019 roku nie odnotował wymogu kapitałowego w ramach Filaru II; natomiast łączny wymagany wymóg kapitałowy obliczony w Filarze I wniósł 4 825 tys. zł.;

Rodzaj ryzyka	Kapitał wewnętrzny	Alokacja kapitału według wymagań dla Filaru I	Alokacja kapitału według wymagań dla Filaru II
31 grudnia 2019 r.			
Ryzyko kredytowe	4 200	4 200	0
Ryzyko operacyjne	625	625	0
Łączny wymóg regulacyjny	4 825	4 825	0
Ryzyko koncentracji zaangażowań	-	-	0
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	-	-	0
Ryzyko płynności	-	-	0
Ryzyko biznesowe, w tym wyniku finansowego	-	-	0
Ryzyko kapitałowe	-	-	0
Łączna wartość wewnętrznych wymogów kapitałowych	-	-	0
Kapitał wewnętrzny	4 825	4 825	0
Fundusze własne		9 904	
Kapitał wewnętrzny /Fundusze własne (w %)		49%	
Współczynnik kapitału T 1		16,42%	
Łączny współczynnik kapitałowy TCR		16,42%	

Wykonanie limitów ryzyka kapitałowego:

Opis limitu	Limit	31.12.2019	Wykonanie limitu (w %)
Fundusze własne/ Suma bilansowa	co najmniej 7%	8,25%	82,11%
Minimalny łączny współczynnik kapitałowy TCR	13,50%	16,42%	82,22%
Minimalny współczynnik kapitału T1	11,50%	16,42%	70,04%
Maksymalny wskaźnik bufora	15%	-	-
Minimalny wskaźnik dźwigni	6,00%	8,83%	67,95%
Maksymalny udział kapitału wewnętrznego w FW	85%	49%	57,31%

Wykonanie limitów alokacji:

Alokacja funduszy własnych na ryzyko wg polityki kapitałowej	Max udział alokacji w FW	Limit w tys. zł.	Wymóg kapitałowy	Wykonanie limitu (w %)
1. Ryzyko kredytowe	55%	5447	4200	77%
2. Ryzyko operacyjne	10%	990	625	63%
I. Razem ryzyka I Filara	65%	6 438	4 825	75%
3. Ryzyko koncentracji zaangażowań	2%	198	0	0%
4. Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	12%	1188	0	0%
5. Ryzyko płynności	3%	297	0	0%
6. Ryzyko biznesowe, w tym wyniku finansowego	2%	198	0	0%
7. Ryzyko kapitałowe	1%	99	0	0%
II. Razem ryzyka II Filara	20%	1 981	-	0%
Razem I + II	85%	8 418	4 825	57%
8. Bufor banku	15%			
Fundusze własne	9 904			
2% funduszy własnych	198			

- Bank na koniec grudnia 2019 roku nie odnotował wymogu kapitałowego w ramach Filaru II; natomiast łączny wymagany wymóg kapitałowy obliczony w Filarze I wyniósł 4 825 tys. zł.;
 - Relacja kapitału wewnętrznego do poziomu funduszy własnych, które na dzień 31.12.2019r. wyniosły 9 904tys. zł. ukształtowała się w wysokości 49%, czyli wskaźnik ten kształtuje się poniżej ustalonego limitu ostrożnościowego max.85%.
 - Współczynnik kapitałowy na koniec grudnia 2019 roku wyniósł 16,42% i nadal znajduje się na poziomie powyżej limitu ostrożnościowego TCR ustalonego na min. 13,50%.
 - Limity ryzyka kapitałowego zostały utrzymane na poziomie wymaganym przepisami oraz rekomendacjami nadzorczymi, łącznie ze współczynnikami kapitałowymi.
2. Rezultaty stosowanego przez instytucję wewnętrznego procesu oceny adekwatności kapitałowej, w tym skład dodatkowych wymogów w zakresie funduszy własnych określonych na podstawie procesu przeglądu nadzorczego, o których mowa w art. 104 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2013/36/UE

Nie dotyczy

- Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia – 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112:

L.p.	Klasa ekspozycji	Wymóg kapitałowy
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0,00
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	61,00
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0,00

4.	Ekspozycje wobec instytucji	36,00
5.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	646,00
6.	Ekspozycje detaliczne	110,00
7.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	2 393,00
8.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	78,00
9.	Ekspozycje kapitałowe	80,00
10.	Inne pozycje	253,00
Razem		3 657,00

4. Wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b) i c);

L.p.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	nie dotyczy
2.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. – ryzyko walutowe	0,00

VI. Ekspozycja na ryzyko kontrahenta – art. 439

Nie dotyczy. Bank nie posiada portfela handlowego

VII. Bufory kapitałowe – art. 440

Nie dotyczy

Na datę sporządzania informacji nie obowiązywały przepisy dotyczące utrzymywania buforów kapitałowych.

VIII. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego - art. 441

Nie dotyczy

Bank nie jest bankiem istotnym systemowo Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia – 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112:

L.p.	Klasa ekspozycji	Wymóg kapitałowy
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	168,00
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0,00
4.	Ekspozycje wobec instytucji	43,00
5.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	534,00
6.	Ekspozycje detaliczne	107,00
7.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	3 001,00
8.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	28,00
9.	Ekspozycje kapitałowe	80,00
10.	Inne pozycje	235,00
Razem		4 196,00

4. Wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b) i c);

L.p.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	nie dotyczy
2.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. – ryzyko walutowe	0,00

VI. Ekspozycja na ryzyko kontrahenta – art. 439

Nie dotyczy. Bank nie posiada portfela handlowego

VII. Bufory kapitałowe – art. 440

Na dzień 31.12.2019r. Bank nie był zobowiązany do przestrzegania bufora antycyklicznego z uwagi na brak przepisów wykonawczych w tym zakresie.

VIII. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego - art. 441

Nie dotyczy

Bank nie jest bankiem istotnym systemowo.

IX. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego – art. 442

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują

- 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- 2) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku;
- 3) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od wskaźnika występującego w sektorze banków spółdzielczych;
- 4) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
- 2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;
- 3) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w banku zrzeszającym lub za pośrednictwem banku zrzeszającego w papierach wartościowych Skarbu Państwa lub Narodowego Banku Polskiego;
- 4) utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym;

Bank kontynuuje politykę dywersyfikacji ryzyka kredytowego, poprzez stosowanie ustalonych zasad bezpieczeństwa działalności kredytowej w poszczególnych segmentach rynku oraz poprzez niezbędne instrumenty. Do podstawowych działań mających na celu minimalizację ryzyka kredytowego należy zaliczyć:

- a) dywersyfikację struktury przedmiotowej i podmiotowej portfela, poprzez wprowadzone wewnętrzne limity branżowych oraz limity detalicznych ekspozycji kredytowych w postaci limitu udziału ww. ekspozycji w stosunku do posiadanych funduszy własnych oraz postaci limitu łącznego zaangażowania w detaliczne ekspozycje kredytowe w stosunku do jednego kredytobiorcy.
- b) wymaganie przy ocenie zdolności kredytowej uwiarygodnionych dokumentów, weryfikacja informacji przekazywanych przez klientów, stosowanie metod statystycznych do oceny zdolności kredytowej klientów detalicznych.
- c) doskonalenie metod oceny zdolności kredytowej poprzez:
 - ostrożne zwiększanie w portfelu kredytowym kredytów inwestycyjnych długoterminowych oraz wymaganie od kredytobiorcy zwiększonego udziału własnego środków w realizację przedsięwzięcia,
 - w przypadku hipotecznego zabezpieczenia spłaty kredytu, stosowanie cesji należności z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości od ognia i zdarzeń losowych,
 - wykorzystywanie do weryfikacji kredytobiorców, celem minimalizacji ryzyka i eliminowania kredytobiorców niesolidnych, między innymi system wymiany danych BIK S.A, KRŹ, BIG InfoMonitor S.A.,
 - stosowanie do aktualizacji wyceny wartości nieruchomości bazy AMRON,
 - w przypadku ekspozycji finansujących nieruchomości dążenie do ustanowienia zabezpieczenia na finansowanej nieruchomości stanowiącej własność kredytobiorcy.
- 4) Analizę struktury portfela w celu wczesnej identyfikacji zagrożeń wynikających z nadmiernych zaangażowań i wprowadzanie stosownych ograniczeń,
- 5) Wzmacnianie monitoringu ekspozycji kredytowych,

- 6) Nadzór nad czynnościami wykonywanymi w toku procesu kredytowania, mający na celu weryfikację sprawności działania mechanizmów kontrolnych (obejmujący m.in.: proces przestrzegania wewnętrznych aktów normatywnych, procedur, kompetencji, itp.),
- 7) Prowadzenie aktywnej polityki szkoleń, także w formie bieżącego instruktażu.
- 8) Dbałość o to, aby informacje przekazywane klientom były zrozumiałe i rzetelne, żeby zawierały wszystkie informacje dotyczące warunków udzielania kredytów, szczególnie ponoszonych przez klienta kosztów.
- 9) Dbałość o profesjonalizm, staranność i rzetelną wiedzę pracowników kredytowych Banku.

Ryzykiem kredytowym w Banku zarządza Zarząd.

Bank powierza nadzór nad wdrażaniem i realizacją niniejszej Polityki kredytowej Wiceprezesowi Zarządu ds. handlowych.

Nadzór nad ryzykiem kredytowym pełni Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych.

Kompetencje do podejmowania decyzji kredytowych są ustalane z uwzględnieniem zasad rozdzielania funkcji operacyjnej od oceny ryzyka.

Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego

Przeглядów oraz klasyfikacji ekspozycji kredytowych Bank dokonuje zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 16.12.2008r. (tekst jednolity z 2015 r. poz. 2066 z późniejszymi zmianami).

Bank tworzy rezerwy celowe na ryzyko związane z działalnością Banku oraz odpisy aktualizujące w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- a) Kategorii „normalne” – w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych,
- b) Kategorii „pod obserwacją”,
- c) Grupy „zagrożone” – w tym do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” lub „stracone”.

Wysokość tworzonych rezerw oraz odpisów aktualizujących należności związane z ekspozycjami kredytowymi związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz z jakością przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji.

Na pokrycie ryzyka związanego z działalnością kredytową, Bank dokonuje odpisów na rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące, tworzone w ścisłej korelacji z rozpoznany ryzykiem tj. na pokrycie straty związanej z określonymi należnościami lub ich grupami w oparciu o ocenę możliwości wystąpienia.

Łączna wartość ekspozycji na dzień 31.12.2018 r. wyniosła: 113 391 000 , natomiast na dzień 31.12.2019 r. 118 103 000 z tego średnia 115 747 000.

Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach – nie dotyczy.

Bank prowadzi działalność lokalnie, brak ekspozycji poza granicami Polski

1. W podziale na istotne branże lub typy kontrahenta – *ekspozycja łącznie, ekspozycja wg sytuacji, rezerwy, korekty wartości, wartość bilansowa ,*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Należności normalne i pod obserwacją	Należności zagrożone	Pozycje pozabilansowe	Wartość bilans. brutto	Rezerwy celowe	Wartość bilans. Netto
rolnictwo	612	0	11	608	0	608
budownictwo	976	460	0	1426	0	1426
handel hurtowy i detaliczny	700	0	402	696	0	696

transport	0	0	0	0	0	0
obsługa nier, wynajem i usł. związane z prowadzeniem dział. gos.	6 496	0	0	6 454	0	6 454
ochrona zdrowia i pomoc społeczna	581	613	0	1191	0	1191
Jednostki Samorządu Terytorialnego	10 336	0	1 000	10 317	0	10 317
inne	36 223	1 263	3 291	37 078	982	36 096

Dla potrzeb naliczenia odpowiedniej wysokości rezerw celowych od ekspozycji kredytowych klasyfikowanych do kategorii „normalnej”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe”, lub „stracone”, stosuje się zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 roku w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 235 poz. 1589 z późniejszymi zmianami) oraz zasady określone w procedurze wewnętrznej w sprawie tworzenia rezerw celowych.

Stan rezerw celowych na 31.12.2019
(w tys.):

Rezerwy celowe	981,89
Odpisy na rezerwy i aktualizację wartości, w tym:	929,12
1. Na należności	929,12
2. Na zobowiązania pozabilansowe	0,00
3. Z tytułu tworzonych funduszy	
4. Pozostałe	
Rozwiązanie rezerw i aktualizacja wartości	171,69
1. Na należności	171,69
2. Na zobowiązania pozabilansowe	0,00
3. Pozostałe	
Różnica wartości rezerw i aktualizacji	757,42

- Kwota ekspozycji o utraconej wartości i ekspozycji przeterminowanych, podane oddzielnie, z podziałem na ważne obszary geograficzne, w tym w miarę możliwości kwoty korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe związane z każdym obszarem geograficznym - nie dotyczy.
- Bank prowadzi działalność lokalnie, brak ekspozycji poza granicami Polski.
Informacja o stanie i zmianach rezerw celowych.

Treść	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Stan na koniec roku obrotowego	Wymagany poziom rezerw celowych
1. Rezerwy celowe od należności od sektora niefinansowego, w tym:						-
- w sytuacji normalnej	26 729,19	12 944,73	1 095,75	15 749,45	22 828,72	-

- pon. standardu	116 747,53	13 368,08	115 644,11	695,14	13 776,36	-
- wątpliwe	0,00	137 119,24	- 644,81	137 764,05	0,00	-
- stracone	82 793,23	765 685,11	- 114 294,37	17 485,28	945 287,43	-
2. Rezerwy celowe od należności sektora budżetowego	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Ogółem	226 269,95	929 117,16	1 800,68	171 693,92	981 892,51	-

X. Aktywa wolne od obciążeń – art. 443

1. Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).

Nie dotyczy

Bank nie dokonuje operacji zabezpieczanych instrumentami finansowymi.

XI. Korzystanie z ECAI – art. 444

Nie dotyczy

Bank nie korzysta z ratingów.

XII. Ekspozycja na ryzyko rynkowe – art. 445

L.p.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	nie dotyczy
2.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. – ryzyko walutowe	nie dotyczy

XIII. Ekspozycja na ryzyko operacyjne – art. 446

Celem nadrzędnym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest utrzymanie narażenia Banku na ryzyko operacyjne na akceptowalnym przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku, bezpiecznym dla działania i rozwoju Banku poziomie.

Cele szczegółowe to zapewnienie świadomości występowania ryzyka operacyjnego obciążającego bank na wszystkich szczeblach zarządzania, minimalizowanie strat z tytułu ryzyka operacyjnego, w tym nieprzekraczanie tolerancji na ryzyko ustalonej w niniejszej Strategii w postaci odpowiednich limitów dotyczących strat operacyjnych, wdrożenie i systematyczna weryfikacja procesów zapobiegania występowaniu oraz zmniejszania skutków ryzyka, odpowiednio do rodzaju ryzyka i jego możliwego wpływu na wyniki Banku, zapobieganie powstawania zagrożeń o charakterze katastroficznym lub zagrażających utratą ciągłości działania Banku, zapewnienie opłacalności stosowania wybranych metod ograniczania ryzyka, odpowiednio do skali działania Banku i wielkości ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym Banku ukierunkowane jest na:

- a) działania prewencyjne, związane z identyfikacją, oceną i monitoringiem ryzyka, rozpoznawaniem i zapobieganiem powstawaniu zdarzeń ryzyka operacyjnego w trakcie codziennej działalności, a także zapewnienie identyfikacji i oceny ryzyka przed podjęciem istotnych decyzji związanych z wdrożeniem nowych produktów, procesów, systemów;

b) osłabianie i niwelowanie skutków zaszytych zdarzeń poprzez przygotowanie odpowiednich procedur i sposobów reagowania pracowników Banku na wypadek zajścia zdarzenia ryzyka operacyjnego, a także poprzez dokonanie przeniesienia ryzyka na inne podmioty w przypadku optymalności i dostępności takiej metody dla danego rodzaju ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem będzie ukierunkowane ze szczególną uwagą na możliwość powstania dwóch klas zdarzeń:

- 1) o wysokiej częstotliwości występowania, ale generujących niewielkie straty -zarządzając nimi poprzez ustanowienie limitów, monitorowanie zdarzeń i obserwację przestrzegania limitów występowania zdarzeń, a także poprzez metody zapobiegania powstawaniu ryzyka, w tym także ustanawianie i przestrzeganie odpowiednich procedur oraz działanie mechanizmów kontrolnych (kontroli funkcjonalnej),
- 2) o niskiej częstotliwości występowania, ale generujących duże straty -zarządzając nimi poprzez ustanawianie procedur awaryjnych, planów ciągłości działania, a także w miarę możliwości i takiej potrzeby przenosząc ryzyko poza Bank.

W zakresie części ryzyka operacyjnego obejmującego ryzyko prawne i ryzyko braku zgodności zarządzanie ukierunkowane jest na stałe dążenie do minimalizowania skutków nieprzestrzegania zewnętrznych i wewnętrznych regulacji prawnych, a także właściwą ochronę interesów Banku poprzez stałe aktualizowanie/dostosowywanie procedur bankowych, kontrolę ich przestrzegania, wsparcie informatyczne, szkolenia, a także korzystanie z zewnętrznego wsparcia prawnego.

W zakresie zarządzania ryzykiem prawnym i braku zgodności stosowane będą:

- 1) regulacje wewnętrzne dotyczące ryzyka braku zgodności,
- 2) regulacje wewnętrzne dotyczące polityki kadrowej oraz plany szkoleń,
- 3) regulacje wewnętrzne dotyczące rozpatrywania skarg i reklamacji,
- 4) inne regulujące w swoim zakresie zagadnienia norm etycznych i zgodności prawnej,

W zakresie części ryzyka operacyjnego obejmującego ryzyko modeli metody zarządzania ukierunkowane są na:

- 1) dążenie do stosowania prostych modeli o uznanym charakterze,
- 2) monitoring incydentów ryzyka i strat w ramach rejestrów ryzyka operacyjnego,
- 3) walidację i administrowanie w ramach corocznych przeglądów zarządczych polityk, strategii, instrukcji, procedur zarządzania ryzykiem, w sposób zapewniający minimalizację potencjalnych strat.

Na potrzeby zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym wyznaczania KRI oraz planowania ciągłości działania oraz planów awaryjnych dokonywana jest cykliczna identyfikacja procesów kluczowych zgodnie z odrębnymi regulacjami przyjętymi przez Zarząd. Za procesy kluczowe uznaje się procesy istotnie przyczyniające się do realizacji celów banku. W tym celu wyróżniane są procesy:

- 1) podstawowe – związane bezpośrednio z przychodami Banku
- 2) procesy pomocnicze wspierające działanie procesów podstawowych

Bank wyznacza wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z metodą wskaźnika bazowego, o której mowa w art. 315 – Część Trzecia Tytuł III Rozdział 2 Rozporządzenia CRR.

Straty z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego - zdarzenia ryzyka operacyjnego zarejestrowane w rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego w 2019 roku podane są w poniższej tabeli.

L.p.	Klasa zdarzeń	Maksymalny poziom rocznych strat brutto, obowiązujący w banku		Wykonanie limitu na koniec 2019 roku	
		% BIA	w zł	%	w zł
1	Oszustwa wewnętrzne	0%	0	0,00%	0,00
2	Oszustwa zewnętrzne	0%	0	0,00%	0,00
3	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	7%	43 750	0,00%	0,00
4	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	52%	325 000	0,30%	987,86
5	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	15%	93 750	0,00%	0,00
6	Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	14%	87 500	0,00%	0,00

7	Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	12%	75 000	3,62%	2 713,46
---	--	-----	--------	-------	----------

*Wysokość współczynnika BIA w roku 2019 - 625 tys. zł

L.p.	Wyszczególnienie	Wartość w tys. zł
1.	Koszty oraz potencjalne koszty z tytułu zdarzeń (incydentów), które wystąpiły na przestrzeni 12 miesięcy poprzedzających datę analizy	3,7
2.	Wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne zgodnie z zasadami dla Filaru I NUK	625
3.	3,7/625	0,60%

W związku z tym, że suma poniesionych kosztów z tytułu zdarzeń (incydentów) w ramach ryzyka operacyjnego jest niższa od wyliczonego wymogu kapitałowego, Bank uznaje wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne wyliczony w Filarze I za wystarczający.

XIV. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym – art. 447

Na dzień 31.12.2019 roku zaangażowanie kapitałowe Banku stanowiły akcje banku zrzeszającego BPS S.A. oraz udziały w SSOZ BPS S.A.

Nazwa jednostki	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2019r.	Sposób wyceny
Akcje BPS SA	993 407,50	cena nabycia
Udziały w SSOZ BPS SA	5 000,00	cena nabycia

Wyżej wymienione papiery kapitałowe w postaci akcji BPS nie zostały zakupione w celu osiągnięcia zysków kapitałowych, celem zakupu było dokapitalizowanie podmiotu i wzmocnienie współpracy biznesowej.

W roku 2019 Bank nie dokonał sprzedaży posiadanych akcji, ani nie nabył akcji Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. Posiadane akcje nie były przedmiotem obrotu giełdowego. Są to papiery wartościowe z ograniczoną zbywalnością.

XV. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym – art. 448

Celem strategicznym Banku w odniesieniu do ryzyka stopy procentowej jest minimalizacja negatywnych zmian w zakresie wyniku finansowego, na skutek niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych; ponadto celem jest zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z tym ryzykiem, z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania mających na celu eliminację zagrożeń nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na zmiany przychodów i kosztów odsetkowych.

Realizacja strategii Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej oparta jest m.in. na następujących zasadach:

- 1) do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej,
- 2) do oceny tego ryzyka Bank może dodatkowo wykorzystywać również inne metody, np. badania symulacyjne wpływu zmian stóp procentowych na przychody odsetkowe, koszty odsetkowe i w konsekwencji na zmiany wyniku odsetkowego,
- 3) zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym, na kontroli ryzyka opcji klienta, oraz na analizie zmian w zakresie krzywej dochodowości (ryzyko krzywej dochodowości) i ewentualnego wpływu tych zmian na wynik odsetkowy,
- 4) Bank ogranicza poziom ryzyka stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych.

Zakłada się, że zmiana stóp procentowych sama w sobie nie jest źródłem potencjalnych strat dla Banku; narażenie na negatywne oddziaływanie na wyniki Banku związane jest z występującymi różnicami w wielkościach i strukturze aktywów i pasywów przeszacowywanych w poszczególnych przedziałach czasowych oraz niekorzystnymi i trudnymi do przewidzenia zmianami rynkowych stóp procentowych.

Bank dążyć będzie do kształtowania struktury aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych w taki sposób, by uzyskać optymalne efekty w zakresie poziomu wyniku odsetkowego, przy zakładanych zmianach rynkowych stóp procentowych; jednocześnie zachowany będzie warunek bezpieczeństwa wyniku odsetkowego przy nieoczekiwanej zmianie tych stóp w kierunku przeciwnym od zakładanego.

Monitorowanie i raportowanie ryzyka stopy procentowej odbywa się z częstotliwością miesięczną.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku ma charakter skonsolidowany – oznacza to, że obejmuje ono łącznie wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku oraz całościowy – uwzględniane są przy analizie wszystkie istotne dla Banku rodzaje ryzyka stopy procentowej w powiązaniu z innymi rodzajami ryzyk bankowych. Pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje wszystkie oprocentowane pozycje bilansowe i pozabilansowe zarządzane przez jednostki i komórki organizacyjne Banku.

W ramach ryzyka stopy procentowej, Bank wyróżnia następujące kategorie ryzyka:

- 1) ryzyko przeszacowania (ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania),
- 2) ryzyko bazowe,
- 3) ryzyko opcji klienta,
- 4) ryzyko krzywej dochodowości.

Najważniejszą część ryzyka stopy procentowej w Banku związana jest z ryzykiem przeszacowania oraz ryzykiem bazowym, gdyż według obserwacji historycznych, w największym stopniu wpływa na poziom zmian wyniku odsetkowego.

Pomiar ryzyka przeszacowania oraz bazowego polega na:

- 1) porównaniu, metodą luki stopy procentowej, wielkości aktywów Banku przeszacowywanych w danym przedziale czasowym z wartością pasywów przeszacowywanych w tym samym przedziale czasowym, w podziale na poszczególne stopy referencyjne,
- 2) wyliczeniu zmian wyniku odsetkowego w przyjętych okresach, na podstawie założonych zmian stóp procentowych.

Ryzyko opcji klienta bada się na dwóch poziomach:

- 1) w ramach opracowywania nowych produktów lub zmian w już obowiązujących regulacjach, tak by uniknąć zawierania zobowiązań zbyt ryzykownych dla Banku,
- 2) poprzez analizę poziomu wykorzystywania opcji klienta, na podstawie zrywalności depozytów oraz spłat kredytów przed terminem umownym.

Ryzyko krzywej dochodowości występuje w sytuacji angażowania się Banku w instrumenty finansowe aktywne i pasywne z terminami przeszacowania powyżej 3 miesięcy.

Bank do pomiaru stopnia narażenia na ryzyko stopy procentowej stosuje:

- 1) metodę luki (jako podstawowe narzędzie analityczne),
- 2) metodę symulacji zmian wyniku odsetkowego,
- 3) analizę podstawowych wskaźników związanych z ryzykiem stopy procentowej.

Analiza luki polega na określeniu wielkości niedopasowania między wrażliwymi na zmiany stopy procentowej aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi w poszczególnych przedziałach czasowych, uwzględniających pierwszy możliwy termin zmian (przeszacowania) stóp procentowych.

Analiza luki jest miernikiem statycznym, odzwierciedlającym m.in. poniższe założenia:

- 1) struktura bilansu, pozycji pozabilansowych oraz terminów przeszacowania zaobserwowana na datę analizy nie zmieni się w przyszłości,
- 2) założona zmiana stóp procentowych nie zostanie zniwelowana w przyszłości zmianą w odwrotnym kierunku,
- 3) przy badaniu wpływu niedopasowania w terminach przeszacowania (ryzyko przeszacowania) na wynik odsetkowy, stopy procentowe wszystkich aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych zmieniają się o taką samą skalę punktów procentowych,
- 4) przy badaniu wpływu na wynik odsetkowy dodatkowo ryzyka bazowego, przyjmuje się założenie, że stopy procentowe poszczególnych grup aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych zmieniają się o zróżnicowaną skalę punktów procentowych, zgodnie z charakterystyką oprocentowania poszczególnych pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych.

Dopuszczalny poziom ryzyka w Banku wyrażony może być za pomocą stopnia narażenia wyniku finansowego oraz funduszy własnych Banku na to ryzyko (objęty systemem limitów narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej). Pośrednio wielkość ryzyka znajduje swoje odzwierciedlenie w zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą i Zarząd planowanym współczynniku adekwatności kapitałowej, zwrocie na aktywach (ROA), zwrocie na kapitale (ROE) oraz kluczowych zasadach polityki Banku (np. co do dopuszczalnych rodzajów inwestycji i produktów, maksymalnego dopuszczalnego okresu przeszacowania pozycji, maksymalnego dopuszczalnego okresu zapadalności / wymagalności pozycji bilansu).

Bank wyznacza limit dla zmian wyniku odsetkowego będącego skutkiem występującego w Banku niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych oraz na skutek występującego w Banku ryzyka bazowego w okresie 12 m-cy od daty analizy. Limit ten wyznaczany jest jako iloczyn wielkości luki w danym przedziale przeszacowania oraz założonej skali zmian stóp procentowych, z jednoczesnym uwzględnieniem czasu trwania danej luki. Suma zmian w wyniku odsetkowym w poszczególnych przedziałach do 12 miesięcy stanowi zmianę wyniku odsetkowego w skali 12 m-cy.

Na koniec grudnia 2019 roku aktywa oprocentowane wynoszą 108 717 tys. zł, pasywa oprocentowane wynoszą 93 752 tys. zł. Nadwyżka aktywów nad pasywami oprocentowanymi wynosi 14 965 tys. zł. Wskaźnik relacji aktywów do pasywów kształtuje się na poziomie 116%. W strukturze aktywów oprocentowanych przeważają te o stopie zmiennej, stanowiące 68% ogółu, podobnie w pasywach, gdzie produkty o zmiennym oprocentowaniu stanowią 68% ogółu pasywów. Średnie oprocentowanie aktywów wynosi 2,89%, natomiast pasywów 0,58%, daje to rozpiętość oprocentowania na poziomie 2,32% (marża spread). Marża odsetkowa na 31.12.2019 r. wynosi 2,40%. Łączny wskaźnik niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami oprocentowanymi (do 12 miesięcy) wynosi 0,14, co oznacza że występuje ogółem luka dodatnia na poziomie 14 965 tys. zł. Bank monitoruje poziom ryzyka stopy procentowej, także poprzez comiesięczne testy warunków skrajnych w ramach ryzyka bazowego i ryzyka niedopasowania terminów przeszacowania. Testy te wykazały zagrożenia dla działalności Banku w przypadku niekorzystnych zmian na rynku stóp procentowych, niemniej jednak obecne tendencje na rynku i prognozy sugerują stabilizację w tym zakresie oraz wzrosty stóp. Skuteczność i adekwatność dobranych metod pomiaru jest odpowiednia do realizacji celów ujętych w polityce.

XVI. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne – art. 449

Nie dotyczy

Bank nie posiada ekspozycji na pozycje sekurytyzacyjne.

XVII. Polityka w zakresie wynagrodzeń – art. 450

1. Polityka wynagrodzeń (w 2018 roku obowiązywała Polityka zmiennych składników wynagrodzeń zgodna z Uchwałą KNF nr 258/2011) która została zatwierdzona przez Radę Nadzorczą Banku. Rada Nadzorcza omawiała zagadnienia oceny polityki wynagrodzeń w 2018 roku jeden raz. Z uwagi na skalę działalności Banku nie powoływano komisji/komitetu ds. wynagrodzeń. Bank nie korzystał z konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania polityki w zakresie wynagrodzeń.
2. Wynagrodzenia osób objętych polityką wynagrodzeń (Polityką zmiennych składników wynagrodzeń) są zależne od wskaźników Banku: 1) zysku netto, 2) jakości portfela kredytowego, 3) współczynnika wypłacalności.
3. Kryteria stosowanych przy pomiarze wyników to wykonania wskaźników wymienionych w ust. 2 w odniesieniu do planu finansowego oraz założeń przyjętych w Strategii Banku.
4. Stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych, ustalony zgodnie z art. 94 ust. 1 lit. g) dyrektywy 36/2013 – Wysokość premii rocznej nie może stanowić znaczącej części wynagrodzenia członka Zarządu Banku - *składnik zmienny nie przekracza 100 % stałego składnika łącznego wynagrodzenia każdej osoby.*
5. Bank nie stosuje polityki odroczenia płatności i wynagrodzenia w postaci nabywania uprawnień do papierów wartościowych, a także innych świadczeń niepieniężnych.
6. Zagregowane informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia za 2018 rok, z podziałem na obszary działalności Banku:

Obszar działania	Ilość osób	Zarząd Banku
Zarządzanie bankiem	3	399,00

7. Zagregowane informacje ilościowe na temat wynagrodzeń, z podziałem na kadre kierowniczą wyższego szczebla i pracowników, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka

	Zarząd	Inne osoby istotnie wpływające na ryzyko	Razem
Wynagrodzenie stałe	399,00 tys. zł.	279,00 tys. zł.	678,00 tys. zł.
Wynagrodzenie zmienne	–	–	–
Liczba osób uzyskujących odprawy	–	–	–
Wartość odpraw	–	–	–
Najwyższa wypłata odprawy	–	–	–

8. Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrachunkowym: dla wynagrodzeń w przedziale między 1 mln EUR a 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 500 000 EUR, a dla wynagrodzeń wyższych niż 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 1 mln EUR

Nie dotyczy

XVIII. Dźwignia finansowa – art. 451

1. Dźwignia finansowa oznacza względną – w stosunku do funduszy własnych – wielkość posiadanej przez Bank całkowitej kwoty ekspozycji z tytułu aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych, dotyczących płatności lub dostawy dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych

lub umów z przyrzeczoną udzieleniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji banku.

2. Wyliczenia wskaźnika dźwigni finansowej na 31.12.2018r. dokonano zgodnie z postanowieniami Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/62 z dnia 10 października 2014r., zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 575/2013 w odniesieniu do wskaźnika dźwigni.
3. Wskaźnik dźwigni Bank wyznacza jako miarę kapitału Tier I Banku podzieloną przez całkowitą kwotę ekspozycji i wyraża jako wartość procentową. Całkowita kwota ekspozycji wliczana jest zgodnie z art. 429 rozporządzenia (UE) 575/2013 i stanowi sumę wartości ekspozycji bilansowych oraz sumę wartości ekspozycji pozabilansowych z uwzględnieniem współczynnika konwersji kredytowej, z wyjątkiem tych, które pomniejszają fundusze własne pierwszej kategorii (zgodnie z rozporządzeniem 2015/62)

Wskaźnik dźwigni określony w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych – formularz do celów ujawniania informacji

Dzień odniesienia	31.12.2019
Nazwa podmiotu	Bank Spółdzielczy w Obornikach Śląskich
Poziom stosowania	indywidualny

Tabela LRSum: Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

		Kwota mająca zastosowanie
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	116 088
2	Korekta z tytułu jednostek objętych konsolidacją na potrzeby rachunkowości, ale nieobjętych zakresem konsolidacji regulacyjnej	
3	(Korekta z tytułu aktywów powierniczych ujętych w bilansie zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, ale wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 13 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	
4	Korekta z tytułu instrumentów pochodnych	
5	Korekta z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (SFT)	
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	2 015
EU-6a	(Korekta z tytułu ekspozycji wewnątrz grupy wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	
EU-6b	(Korekta z tytułu ekspozycji wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	
7	Inne korekty	-81
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	118 022

Tabela LRCom: Wspólne ujawnienie wskaźnika dźwigni

		Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych i transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych, ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	116 088
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	-81

3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	116 007
Ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych		
4	Koszt odtworzenia związany z wszystkimi transakcjami na instrumentach pochodnych (tj. z pominięciem kwalifikującego się zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce)	
5	Kwoty narzutu w odniesieniu do potencjalnej przyszłej ekspozycji związanej z wszystkimi transakcjami na instrumentach pochodnych (metoda wyceny według wartości rynkowej)	
EU-5a	Ekspozycja obliczona według metody wyceny pierwotnej ekspozycji	
6	Ubruttowanie zapewnionego zabezpieczenia instrumentów pochodnych, jeżeli odliczono je od aktywów bilansowych zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości	
7	(Odliczenia aktywów wierzytelności w odniesieniu do zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce zapewnionego w transakcjach na instrumentach pochodnych)	
8	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	
9	Skorygowana skuteczna wartość nominalna wystawionych kredytowych instrumentów pochodnych	
10	(Skorygowana skuteczna wartość nominalna kompensat i odliczeń narzutów w odniesieniu do wystawionych kredytowych instrumentów pochodnych)	
11	Całkowite ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych (suma wierszy 4–10)	
Ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych		
12	Aktywa z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto (bez uwzględnienia kompensowania), po korekcie z tytułu transakcji księgowych dotyczących sprzedaży	
13	(Skompensowane kwoty zobowiązań gotówkowych i wierzytelności gotówkowych w odniesieniu do aktywów z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto)	
14	Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta w odniesieniu do aktywów z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych	
EU-14a	Odstępstwo dotyczące transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych: Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta zgodnie z art. 429b ust. 4 i art. 222 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	
15	Ekspozycje z tytułu transakcji zawieranych poprzez pośrednika	
EU-15a	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	
16	Całkowite ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (suma wierszy 12–15a)	
Inne ekspozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	4 691
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	-2 676
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17 i 18)	2 015
Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 7 i 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowe i pozabilansowe)		
EU-19a	(Wyłączenie ekspozycji wewnątrz grupy (na zasadzie nieskonsolidowanej) zgodnie z art. 429 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowych i pozabilansowych))	

EU-19b	(Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowe i pozabilansowe))	
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	9 904
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a i EU-19b)	118 022
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	8,39
Wybór przepisów przejściowych i kwota wyłączonych pozycji powierniczych		
EU-23	Wybór przepisów przejściowych na potrzeby określenia miary kapitału	Art. 499 ust. 1 lit b) definicja przejściowa
EU-24	Kwota wyłączonych pozycji powierniczych zgodnie z art. 429 ust. 11 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	

Tabela LRSpl: Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych)

		Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych), w tym:	116 088
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego, w tym:	116 088
EU-4	Obligacje zabezpieczone	
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	17 081
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego, których nie traktuje się jak państwa	10 316
EU-7	Institucje	36 015
EU-8	Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	37 849
EU-9	Ekspozycje detaliczne	1 476
EU-10	Przedsiębiorstwa	6 816
EU-11	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	342
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa niegenerujące zobowiązania kredytowego)	6 193

Wskaźnik dźwigni :8,39

Wskaźnik dźwigni finansowej na koniec grudnia 2019r. w porównaniu do końca grudnia 2018r. był niższy o 0,03pp.

XIX. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego – art. 452

Nie dotyczy

Bank nie stosuje metody IRB.

XX. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego – art. 453

1. Bank nie stosuje kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych

2. Zasady i procedury dotyczące wyceny zabezpieczeń i zarządzania nimi – *wyjątki z polityki kredytowej oraz instrukcji w zakresie zabezpieczeń*

Zabezpieczenie wierzytelności ma na celu zapewnienie zwrotu należności Banku w szczególności z tytułu udzielonego kredytu wraz z odsetkami, prowizjami i innymi kosztami Banku, lub wykonania przez dłużnika innego zobowiązania pieniężnego wobec Banku, w razie gdyby dłużnik nie wywiązał się w terminie z warunków umowy.

Bank ustala formę zabezpieczenia w porozumieniu z wnioskodawcą, biorąc pod uwagę:

- 1) typowe oraz indywidualne ryzyko związane z zawarciem umowy z wnioskodawcą, w tym:
 - a) ryzyko branży,
 - b) sytuację finansową i gospodarczą wnioskodawcy,
 - c) status prawny wnioskodawcy,
 - d) przebieg dotychczasowej współpracy z Bankiem lub opinie banków, z którymi wnioskodawca dotychczas współpracował,
 - e) rodzaj i wysokość wierzytelności oraz okres kredytowania,
 - f) cechy danego zabezpieczenia wynikające z regulujących je przepisów ogólnych i wewnętrznych Banku (w tym sposób ustanowienia zabezpieczenia, przesłanki i zakres odpowiedzialności wynikającej z zabezpieczenia, sposób realizacji uprawnień Banku), w szczególności:
 - realną możliwość zaspokojenia roszczeń Banku z ustanowionego zabezpieczenia w możliwie najkrótszym czasie z przyjętego zabezpieczenia,
 - płynność zabezpieczenia,
 - istniejące już obciążenia na rzeczy mającej stanowić przedmiot zabezpieczenia, w przypadku zabezpieczeń rzeczowych oraz sytuację finansową i gospodarczą osoby trzeciej zobowiązującej się do zaspokojenia roszczeń Banku za wnioskodawcę oraz jej powiązania personalne i kapitałowe z innymi podmiotami, w przypadku zabezpieczeń osobistych,
 - możliwość pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych na należności Banku, na zasadach określonych w przepisach w sprawie tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz w aktualnych przepisach wewnętrznych Banku w tym zakresie,
- 2) przewidywany koszt ustanowienia zabezpieczenia, który obejmuje:
 - a) należności podatkowe, w tym podatek od czynności cywilnoprawnych, opłaty skarbowe,
 - b) opłaty notarialne,
 - c) opłaty sądowe,
 - d) opłaty o charakterze cywilnoprawnym.
- 3) przewidywany nakład pracy Banku związany z monitorowaniem stanu zabezpieczeń oraz koszt dochodzenia roszczeń z przedmiotu zabezpieczenia, z zastrzeżeniem ponoszenia kosztów koniecznych;

Bank dokonuje oceny wartości przyjętych zabezpieczeń zarówno na etapie ich pozyskiwania jak i w całym okresie trwania umowy, z uwzględnieniem wyżej opisanych czynników na podstawie obowiązujących w Banku szczegółowych regulacji, w tym Instrukcji prawnych form zabezpieczeń wierzytelności w Banku Spółdzielczym w Obornikach Śląskich jak również Instrukcji zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych

3. Opis głównych rodzajów zabezpieczeń przyjętych przez daną instytucję - *wyjątki z polityki kredytowej oraz instrukcji w zakresie zabezpieczeń*

Bank przyjmuje w szczególności następujące formy zabezpieczenia:

- 1) weksel in blanco;
- 2) depozyt bankowy;
- 3) kaucja pieniężna;

- 4) blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym;
- 5) pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym;
- 6) poręczenie według prawa cywilnego;
- 7) poręczenie wekslowe;
- 8) gwarancja;
- 9) przelew wierzytelności na zabezpieczenie;
- 10) cesja praw z umów ubezpieczenia;
- 11) przewłaszczenie na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do gatunku/przeniesienie własności;
- 12) przewłaszczenie na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do tożsamości/ przeniesienie własności;
- 13) zastaw rejestrowy;
- 14) zastaw zwykły;
- 15) zastaw finansowy;
- 16) hipoteka;
- 17) hipoteka przymusowa;
- 18) oświadczenie o poddaniu się egzekucji;
- 19) przystąpienie do długu;
- 20) przejęcie długu;
- 21) ubezpieczenie kredytu;

Przy czym

1. Przyjmuje się wyłącznie zabezpieczenia, których termin rozliczenia względem zabezpieczanej ekspozycji jest taki sam lub dłuższy niż termin tej ekspozycji.
2. Podstawowy podział zabezpieczeń dokonywany jest w oparciu o kryterium zakresu odpowiedzialności dłużnika:
 - 1) zabezpieczenia osobiste, które charakteryzują się odpowiedzialnością osobistą osoby dającej zabezpieczenie, całym jej majątkiem do wysokości zadłużenia (w szczególności poręczenie według prawa cywilnego, weksel in blanco, poręczenie wekslowe, przystąpienie do długu);
 - 2) zabezpieczenia rzeczowe, które ograniczają odpowiedzialność osoby dającej zabezpieczenie do poszczególnych składników jej majątku, ale dają wierzycielowi pierwszeństwo zaspokojenia z obciążonej rzeczy przed wierzycielami osobistymi dłużnika (w szczególności kaucja, zastaw rejestrowy i zwykły, przewłaszczenie, hipoteka).
3. Podstawowymi formami zabezpieczenia, ustanawianymi obowiązkowo w Banku są:
 - 1) ~~weksel własny in blanco~~ ~~pisemne oświadczenie dłużnika o poddaniu się egzekucji~~ - gdy dłużnikiem jest osoba, która dokonywała bezpośrednio z Bankiem czynności bankowej lub osoba będąca dłużnikiem Banku z tytułu zabezpieczenia wierzytelności wynikającej z tej czynności bankowej, określone w art. 97 ust. 1 i 2 Prawa bankowego;
 - 2) pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym w Banku, gdy dłużnik posiada rachunek bankowy, o ile nie narusza to zawartych wcześniej przez dłużnika umów.
4. Bank podejmuje negocjacje z wnioskodawcą w celu ustanowienia dodatkowych zabezpieczeń w formie:
 - 1) ~~weksła własnego in blanco;~~
 - 2) ~~1) _____~~ poręczenia cywilnego lub wekslowego podmiotów powiązanych z dłużnikiem kapitałowo lub organizacyjnie;
 - 3) ~~2) _____~~ pełnomocnictwa do dysponowania rachunkiem bankowym w innych bankach, gdy dłużnik posiada w tych bankach rachunek bankowy.
4. Bank nie dokonuje transakcji na instrumentach pochodnych
5. Informacje na temat koncentracji ryzyka rynkowego lub kredytowego w ramach podjętych działań w zakresie ograniczenia ryzyka kredytowego – *informacje dotyczące ryzyka koncentracji w pojedynczym instrumencie zabezpieczającym*

Bank stosuje limity zaangażowań w wysokościach i względem następujących rodzajów zabezpieczeń

<i>Limit łącznego zaangażowania w jeden rodzaj zabezpieczenia</i>			
Wysokość limitu wewnętrznego jako % FW Banku	w %	w tys. zł	Stan ekspozycji kredytowych (w tys. zł.)
hipoteka na nieruchomościach mieszkalnych	380%	37 635	29 664
hipoteka na nieruchomościach niemieszkalnych	200%	19 808	2 941
zastaw rejestrowy	5%	495	0
weksel in blanco	200%	19 808	17 029
poręczenie wg prawa cywilnego	60%	5 942	2

XXI. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego

Nie dotyczy

Bank nie stosuje metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego

XXII. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego

Nie dotyczy

Bank nie stosuje wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.

Istota i cel zarządzania ryzykiem

Podejmowanie ryzyka wiąże się nierozdzielnie z prowadzoną przez Bank działalnością, powodując konieczność koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach oraz stałego poszukiwania form obrony przed tymi zagrożeniami.

Bank skutecznie zarządza ryzykiem występującym w swej działalności, w szczególności poprzez opracowany i wdrożony adekwatny i skuteczny system zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych w Banku, ma na celu uzyskanie w zmieniającym się otoczeniu prawnym i ekonomicznym:

- 1) odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa, wyrażanego przez nieprzekraczanie przyjętego apetytu na ryzyko,
- 2) odpowiedniej rentowności działalności biznesowej.

Struktura organizacyjna Banku umożliwia skuteczne zarządzanie i kontrolę ryzyka, zarówno na poziomie komórek odpowiedzialnych za proces zarządzania ryzykiem, jak i na szczeblu organów Banku, a także jednostek biznesowych i ich wsparcia. Zarząd i pracownicy znają zakresy zadań poszczególnych komórek i jednostek związane z zarządzaniem ryzykiem, znają również zasady zarządzania ryzykiem i stosują je w codziennej pracy. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się we wszystkich jednostkach organizacyjnych Banku, odpowiednio do ich zadań. Członkowie Zarządu uwzględniając charakter, skalę i złożoność prowadzonej przez Bank działalności, nie łączą odpowiedzialności za nadzór nad zarządzaniem danym ryzykiem z odpowiedzialnością za obszar działalności generujący (stwarzający) to ryzyko. Kierownictwo wszystkich szczebli jest odpowiedzialne odpowiednio do swoich kompetencji i zadań za budowę kultury organizacyjnej nastawionej na zapobieganie wzrostowi zagrożeń ryzyka.

W celu ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem Bank wprowadził regulację o nazwie „Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Obornikach Śląskich”. Strategia ta jest zgodna z celami strategicznymi i ogólnymi zamierzeniami Banku w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, zawartymi w „Strategii działania Banku na lata 2017-2021” określa podstawowe założenia i cele, a także organizację systemu zarządzania ryzykiem w Banku.

Organizacja zarządzania ryzykiem jest oparta o podział zadań realizowany na trzech niezależnych poziomach:

- 1) **poziom pierwszy** (pierwsza linia obrony) - zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej, bieżące zarządzanie ryzykiem przez wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku odpowiedzialne za działalność biznesową, zapewniające właściwe stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i bieżące zapewnianie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa, a także regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi;
- 2) **poziom drugi** (druga linia obrony) - którą stanowi zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem, o którym mowa w pkt. 1, a także działalność komórki ds. zgodności,
- 3) **trzecia linia obrony** - którą stanowi działalność audytu wewnętrznego.

Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują przestrzeganie mechanizmów kontrolnych. W przypadku uczestniczenia Banku w systemie ochrony mechanizmy kontrolne na trzecim poziomie oraz niezależne monitorowanie ich przestrzegania stosuje SSO.

Niezależność działalności poziomów polega na zachowaniu organizacyjnej niezależności w następujących obszarach:

- 1) działanie drugiej linii obrony w zakresie nadzoru nad bieżącym zarządzaniem ryzykiem w działalności operacyjnej, jest niezależne od funkcjonowania pierwszej linii obrony,
- 2) działanie trzeciej linii obrony, polegające na stosowaniu mechanizmów kontrolnych, lub niezależnym monitorowaniu przestrzegania mechanizmów kontrolnych, jest niezależne od działalności pierwszej i drugiej linii obrony.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, w tym również sprawuje nadzór nad adekwatnością i skutecznością systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym ryzykiem systemów informatycznych i bezpieczeństwem informacji

Zarząd Banku projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem operacyjnym. Ponadto zapewnia, że system zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem operacyjnym, jest adekwatny i skuteczny – to znaczy, że proces zarządzania tym ryzykiem dostarcza zamierzonych efektów, oraz jest realizowany w sposób poprawny i odpowiednio do profilu ryzyka na każdym etapie procesu zarządzania ryzykiem, tj. etapach: identyfikacji, oceny, kontroli i zapobiegania, monitorowania i raportowania, a jeśli to konieczne – Zarząd podejmuje działania celem weryfikacji, wprowadzania niezbędnych korekt i udoskonaleń tego systemu, w tym regulacji wewnętrznych dotyczących tego systemu.

Zarząd okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat profilu ryzyka (struktury i wielkości ryzyka), na które narażony jest Bank.

W ramach nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem istotnym na drugim poziomie nadzoruje działalność:

- 1) *komórki ds. ryzyka*: zapewnia identyfikację wszystkich najważniejszych rodzajów ryzyka, na jakie narażony jest Bank, oraz prawidłowe zarządzanie nimi przez stosowne jednostki Banku – stanowi element zarządzania ryzykiem na drugim poziomie,
- 2) *komórki ds. zgodności*: zadaniem komórki jest zapewnianie przestrzegania polityki zgodności – stanowi element drugiego poziomu,
- 3) *komórki ds. monitoringu kredytowego i klasyfikacji należności*: zadaniem komórki jest dostarczanie Zarządowi i Radzie Nadzorczej niezależnych ocen jakości portfela kredytowego (na który składają się udzielone kredyty i pożyczki) i działania systemu kontroli wewnętrznej w zakresie działalności kredytowej, a także rozpoznawanie i dokonywanie pomiaru ryzyka w portfelu – komórka stanowi element drugiego poziomu.

Pozostałe komórki i jednostki Banku - mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń – stanowią I linię obrony.

Audyt wewnętrzny ma za zadanie kontrolę i ocenę sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem obowiązujących w Banku – stanowi trzeci poziom.

Bieżące zarządzanie ryzykiem polega na:

- 1) bieżącym stosowaniu i monitorowaniu mechanizmów kontroli ryzyka na pierwszym poziomie, w tym podejmowaniu działań przez jednostki i komórki organizacyjne pierwszego poziomu zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń,
- 2) identyfikacji ryzyka i gromadzeniu oraz przekazywaniu informacji dotyczących ryzyka – z komórek i jednostek pierwszego poziomu, do komórek drugiego poziomu.

W Banku obowiązują wewnętrzne limity dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka, które Bank uznaje za istotne i mierzalne. Szczegółowe zasady ustalania i aktualizacji wewnętrznych limitów oraz ich wysokość akceptuje

Zarząd i są dostosowane do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka banku (apetytu/tolerancji na ryzyko). Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej i przechowywane przez komórkę ds. ryzyka.

Wszyscy pracownicy mają obowiązek w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosować mechanizmy kontrolne w zakresie zarządzania ryzykiem lub niezależnie monitorować przestrzeganie mechanizmów.

Kierownicy jednostek i komórek organizacyjnych mają obowiązek przeprowadzania kontroli przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyka przez podległych im pracowników.

W oparciu o założenia poszczególnych strategii funkcjonalnych w „Strategii działania Banku Spółdzielczego w Obornikach Śląskich na lata 2017-2021”, wyznaczono cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem bankowym, których poziom jest zgodny z założonym apetytem i tolerancją na ryzyko.

Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem i apetyt/tolerancja na ryzyko

W oparciu o założenia poszczególnych strategii funkcjonalnych w „Strategii działania Banku Spółdzielczego w Obornikach Śląskich na lata 2017-2021”, wyznaczono cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem bankowym:

1. Ryzyko kredytowe z uwzględnieniem ryzyka koncentracji oraz detalicznych ekspozycji kredytowych

1.1 Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym z uwzględnieniem ryzyka koncentracji oraz detalicznych ekspozycji kredytowych jest:

- 1) Utrzymanie poziomu ryzyka zgodnego z założonym apetytem na ryzyko wyrażonego poprzez:
 - a) maksymalną koncentrację wynikającą z ekspozycji wobec jednego kredytobiorcy oraz grupy podmiotów powiązanych:

L.p.	Wyszczególnienie	Maksymalna skala działalności (% FW)
1.	Limity ekspozycji Instytucja nie przyjmuje na siebie ekspozycji wobec klienta lub grupy powiązanych klientów, której wartość po uwzględnieniu skutku ograniczenia ryzyka kredytowego zgodnie z art. 399–403 przekracza 25 % wartości jej funduszy własnych.	20%
2	Zaangażowanie wobec jednej jednostki samorządu terytorialnego – 20 % zaangażowania wobec jednostki samorządu terytorialnego	15%
3.	Suma dużych (ekspozycji) zaangażowań Banku wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, równe lub przekraczające 10% funduszy własnych Banku.	200%
4.	Suma kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych lub poręczeń udzielonych członkom zarządu albo rady nadzorczej lub osobom zajmującym kierownicze stanowiska w banku (art. 79a ust. 1 Prawa bankowego) oraz podmiotom powiązanim z nimi kapitałowo i organizacyjnie (art. 79a ust. 3)	10%
5.	Zaangażowanie wobec innego banku krajowego, instytucji kredytowej, banku zagranicznego, lub grupy podmiotów powiązanych organizacyjnie lub kapitałowo, składającej się co najmniej z jednego banku, z wyłączeniem zaangażowań w Banku Zrzeszającym.	25%

- b) skalę zaangażowania w portfel kredytowy w tym koncentrację i detaliczne ekspozycje kredytowe:

L.p.	Wyszczególnienie	(% FW)
1.	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	max.50%
2.	Budownictwo	max.50%
3.	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	max.40%
4.	transport i gospodarka magazynowa	max.5%
5.	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	max.150%

6.	opieka zdrowotna i pomoc społeczna	max.40%
7.	kredyty w rachunku bieżącym	max.30%
8.	kredyty obrotowe	max.50%
9.	kredyty inwestycyjne	max.30%
10.	kredytowa linia hipoteczna	max.150%
11.	kredyty gotówkowe dla osób fizycznych	max.40%
12.	kredyty na finansowanie nieruchomości mieszkalnych	max.350%
13.	pozostałe kredyty na finansowanie nieruchomości niemieszkalnych	max.90%
14.	kredyty hipoteczne dla osób fizycznych	max.200%
15.	hipoteka na nieruchomościach mieszkalnych	max.380%
16.	hipoteka na nieruchomościach niemieszkalnych	max.200%
17.	zastaw rejestrowy	max.5%
18.	weksel in blanco	max.200%
19.	poręczenie wg prawa cywilnego	max.60%
L.p.	Nazwa wskaźnika	
1.	Współczynnik kapitałowy ryzyka kredytowego	min.10%
2.	Kredyty ogółem/ aktywa ogółem	max.70%
3.	Kredyty zagrożone/ kredyty ogółem	max.7%
4.	Wskaźnik pokrycia należności zagrożonych rezerwami celowymi	min.5%
5.	Udział dużych zaangażowań w portfelu kredytowym	max.40%
6.	Udział dużych zaangażowań w sytuacji zagrożonej w portfelu kredytowym	max.5%
7.	Detaliczne ekspozycje kredytowe/ kredyty ogółem	max.10%
8.	Detaliczne ekspozycje kredytowe w sytuacji zagrożonej/ detaliczne ekspozycje kredytowe ogółem	max.3,5%
9.	Kredyty w ROR/kredyty ogółem	max.5%
10.	Kredyty gotówkowe/kredytach ogółem	max.10%
11.	Wskaźnik Dtl	max.65%

1.2 Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie (EKZH) jest:

- 1) Utrzymanie poziomu ryzyka zgodnego z założonym apetytem na ryzyko wyrażonym poprzez skalę zaangażowania w portfel EKZH:

L.p.	Nazwa limitu	Maksymalny limit ustalony dla Banku
Wskaźniki ograniczające ryzyko EKZH		
1.	Ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie wg. wartości nominalnej/ Kredyty ogółem	75%
2.	EKZH na nieruchomościach mieszkaniowych wg. wartości nominalnej/ Kredyty ogółem	50%
3.	EKZH na nieruchomościach komercyjnych wg. wartości nominalnej/ Kredyty ogółem	35%
4.	EKZH na nieruchomościach mieszkaniowych w sytuacji zagrożonej/ Kredyty ogółem	3%
5.	EKZH na nieruchomościach komercyjnych w sytuacji zagrożonej/ Kredyty ogółem	4%
Wskaźnik Dtl		
1.	Wskaźnik Dtl dla EKZH na nieruchomościach mieszkalnych	75%
2.	Wskaźnik Dtl dla EKZH na nieruchomościach komercyjnych	75%
3.	Wskaźnik LtV dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie	85%
Wskaźniki ograniczające ryzyko EKZH dotyczące wskaźników LtV		
1.	Wskaźnik LtV dla EKZH na nieruchomościach mieszkaniowych	75%
2.	Wskaźnik LtV dla EKZH na nieruchomościach komercyjnych	75%
3.	Wskaźnik LtV dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie	85%

2. Ryzyko operacyjne

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka operacyjnego jest:

- 1) Utrzymanie poziomu narażenia na ryzyko nie przekraczającego założonego apetytu na ryzyko wyrażonego poprzez kluczowe wskaźniki apetytu na ryzyko (tolerancję):

Lp.	Klasa zdarzeń	Maksymalny poziom rocznych strat brutto (% BIA)
1.	Oszustwa wewnętrzne	0%
2.	Oszustwa zewnętrzne	0%
3.	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	7%
4.	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	52%
5.	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	15%
6.	Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	14%
7.	Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	12%

4. Ryzyko stopy procentowej

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka stopy procentowej jest:

- 1) Utrzymanie poziomu narażenia na ryzyko nie przekraczającego założonego apetytu na ryzyko wyrażonego poprzez kluczowe wskaźniki apetytu na ryzyko:

L.p.	Nazwa wskaźnika apetytu na ryzyko	Wartość wskaźnika
1.	Limit na zmianę wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania i bazowego w relacji do FW	max.15%
2.	Limit wskaźnika luki niedopasowania do 12 m-cy (luka ważona)	0,90
3.	Poziom marży procentowej	min. 2,5%
4.	Maksymalna zmiana wartości ekonomicznej banku przy założeniu zmiany stóp o 200pb	min. 10%FW

5. Ryzyko płynności

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka płynności jest:

- 1) Utrzymanie poziomu ryzyka zgodnego z założonym apetytem na ryzyko wyrażonym poprzez:
a) Kluczowe wskaźniki struktury bilansu:

Nazwa wskaźnika apetytu na ryzyko	Wartość wskaźnika
Minimalny poziom LCR	100%
Minimalny poziom aktywów płynnych	20%
Minimalny poziom pasywów stabilnych	60%
Horyzont przeżycia przy założeniu wzrostu wypływów netto o 20% pokrytych podstawową częścią nadwyżki płynności (buforem płynności) zapewniającym finansowanie niedoboru w okresie sytuacji skrajnej	1 tydzień
Horyzont przeżycia przy założeniu wzrostu wypływów netto o 20% pokrytych uzupełniającą częścią nadwyżki płynności (buforem płynności) zapewniającym finansowanie niedoboru w okresie sytuacji skrajnej	1 miesiąc

6. Ryzyko wyniku finansowego

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka wyniku finansowego jest:

- 1) Uzyskanie zmienności wyniku zgodnej z założonym apetytem na ryzyko wyrażonym poprzez:

L.p.	Nazwa wskaźnika apetytu na ryzyko	Wartość wskaźnika
1.	Zrealizowany poziom wyniku wynikający z założonych planów +/-20 %,	20%
2.	Wskaźnik C/I na poziomie zbliżonym do grupy rówieśniczej podobnych Banków +/- 83%.	83%
3.	Wielkość funduszy własnych w sumie bilansowej.	Co najmniej 7%

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Obornikach Śląskich, niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Ujawnieniu są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Podpisy Członków Zarządu:

07.08.2020r.

Przemysław Andrzejewski
Prezes Zarządu

.....
podpis

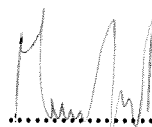
07.08.2020r.

Helena Jędrzejewska
Wiceprezes Zarządu

.....
podpis

07.08.2020r.

Marcin Jerzyk
Wiceprezes Zarządu

.....
podpis

Informacja na temat profilu ryzyka

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:

- 1) dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu
- 2) stosowanie działań profilaktycznych
- 3) monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka.

„Strategia zarządzania ryzykiem” określa ogólne zasady funkcjonowania systemu zarządzania ryzykami w Banku oraz cele strategiczne w tym zakresie. Natomiast szczegółowe zasady i cele jakie przyjmuje Bank w zarządzaniu ryzykami – oparte o założenia strategiczne – sformułowane zostały w poszczególnych *politykach zarządzania ryzykami*.

Dla utrzymania ryzyka na akceptowalnym poziomie Bank wyznacza limity na poszczególne rodzaje ryzyka. W bieżącym zarządzaniu ryzykiem w Banku szczególny nacisk położony jest na wyjaśnienie przyczyn występowania zdarzeń generujących ryzyko oraz szacowanie ich wpływu na efektywność działania Banku, z wykorzystaniem technik testowania warunków skrajnych.

Według stanu na koniec grudnia 2019 roku realizacja założeń dotyczących zarządzania w zakresie poszczególnych ryzyk przedstawia się następująco:

1) Ryzyko kredytowe

Utrzymanie poziomu ryzyka zgodnego z założonym apetytem na ryzyko wyrażonego poprzez:

- a) Maksymalną koncentrację wynikającą z ekspozycji wobec jednego kredytobiorcy oraz grupy podmiotów powiązanych:

L.p.	Wyszczególnienie	Maksymalna skala działalności (% uznanego kapitału)	Wykonanie limitu na dzień 31.2.2019
1.	Limity ekspozycji Instytucja nie przyjmuje na siebie ekspozycji wobec klienta lub grupy powiązanych klientów, której wartość po uwzględnieniu skutku ograniczenia	20%	0%

	ryzyka kredytowego zgodnie z art. 399-403 przekracza 25 % wartości jej funduszy własnych.		
2.	Zaangażowanie wobec jednej jednostki samorządu terytorialnego - 20 % zaangażowania wobec jednostki samorządu terytorialnego	15%	94%
3.	Suma dużych (ekspozycji) zaangażowań Banku wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, równe lub przekraczające 10% funduszy własnych Banku.	200%	38%
4.	Suma kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych lub poręczeń udzielonych członkom zarządu albo rady nadzorczej lub osobom zajmującym kierownicze stanowiska w banku (art. 79a ust. 1 Prawa bankowego) oraz podmiotom powiązanim z nimi kapitałowo i organizacyjnie (art. 79a ust. 3)	10%	20%

b) Skalę zaangażowania w portfel kredytowy w tym koncentrację i detaliczne ekspozycje kredytowe

L.p.	Wyszczególnienie	Maksymalna skala działalności (% uznanego kapitału)	Wykonanie limitu na dzień 31.12.2019
1.	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	50%	48%
2.	budownictwo	50%	9%
3.	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	40%	46%
4.	transport i gospodarka magazynowa	5%	10%
5.	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	150%	42%
6.	opieka zdrowotna i pomoc społeczna	40%	30%
8.	kredyty w rachunku bieżącym	30%	19%
9.	kredyty obrotowe	50%	12%
10.	kredyty inwestycyjne	30%	2%
11.	kredytowa linia hipoteczna	150%	43%
12.	kredyty gotówkowe dla osób fizycznych	40%	36%
13.	kredyty na finansowanie nieruchomości mieszkalnych	350%	92%
14.	pozostałe kredyty na finansowanie nieruchomości niemieszkalnych	90%	18%

15.	kredyty hipoteczne dla osób fizycznych	200%	44%
16.	hipoteka na nieruchomościach mieszkalnych	380%	79%
17.	hipoteka na nieruchomościach niemieszkalnych	200%	15%
18.	zastaw rejestrowy	5%	0%
19.	weksel in blanco	200%	86%
20.	poręczenie wg prawa cywilnego	60%	0%

Nazwa wskaźnika

1.	Kredyty ogółem/ aktywa ogółem	70%	50,23%
2.	Kredyty zagrożone/ kredyty ogółem	7%	4,16%
3.	Wskaźnik pokrycia należności zagrożonych rezerwami celowymi	5%	39,51%
4.	Współczynnik kapitałowy ryzyka kredytowego	10%	18,86%
5.	Udział dużych zaangażowań w portfelu kredytowym	40%	12,75%
6.	Udział dużych zaangażowań w sytuacji zagrożonej w portfelu kredytowym	5%	0,00%
5.	Detaliczne ekspozycje kredytowe/ kredyty ogółem	10%	2,79%
4.	Detaliczne ekspozycje kredytowe w sytuacji zagrożonej/ detaliczne ekspozycje kredytowe ogółem	5%	4,36%
5.	Kredyty w ROR/kredyty ogółem	5%	0,46%
6.	Kredyty gotówkowe/kredytach ogółem	10%	2,33%

Wnioski:

- ✓ Założony apetyt na ryzyko wyrażony poprzez w/w system limitów ostrożnościowych nie był przekraczany.
- ✓ Limity dotyczące ryzyka kredytowego w tym koncentracji oraz ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych są monitorowane zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku, a wyniki sprawozdawane Zarządowi i Radzie Nadzorczej w terminach wynikających z odpowiednich regulacji wewnętrznych.
- ✓ Poziom wskaźnika Dtl odnoszący się do maksymalnego poziomu relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i zobowiązań finansowych innych niż zobowiązania kredytowe do dochodów klientów detalicznych w Banku nie został przekroczony i jest na odpowiednim poziomie.
- ✓ Wskaźnik jakości kredytów wyniósł na koniec roku 2019 wyniósł 4,16% i nadal znajduje się poniżej ustalonego limitu max.7%
- ✓ poziom limitów wewnętrznych ograniczających ryzyko kredytowe jest dostosowany do skali i złożoności banku w poszczególnych obszarach działania.

2) Ryzyko stopy procentowej

Zarząd Banku dokonał corocznego przeglądu systemu zarządzania ryzykiem stopy procentowej, w tym efektywności realizacji i funkcjonowania regulacji wewnętrznych, w tym:

- 1) Instrukcji zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
- 2) Polityki zarządzania ryzykiem stopy procentowej,

W zakresie oceny efektywności systemu zarządzania ryzykiem stopy procentowej Zarząd ustalił, że w okresie 2019 roku:

- 1) Bank nie przekraczał apetytu i tolerancji na ryzyko, wielkość wykonania limitów na koniec roku przedstawiała się następująco:

L.p.	Nazwa wskaźnika apetytu na ryzyko	Wartość wskaźnika	Wykonanie na koniec 2019 roku
1.	Limit na zmianę wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania i bazowego w relacji do FW	max.15%	10,96%
2	Limit wskaźnika luki niedopasowania do 12 m-cy (luka ważona)	0,9	0,60
3.	Poziom marży procentowej	min. 2,5%	2,40

- 2) dokonywano i sprawozdawano wyniki testów warunków skrajnych,
- 3) system sprawozdawczości wewnętrznej realizowany był poprawnie, w okresie 2019 roku składano sprawozdania dotyczące monitorowania ryzyka stopy procentowej, zgodnie z SIZ
- 4) nie odnotowano poważnych nieprawidłowości systemu kontroli wewnętrznej w zakresie systemu zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

W zakresie funkcjonowania i weryfikacji regulacji wewnętrznych Zarząd ustalił, że:

- 1) w związku z wejściem w życie *Wytycznych w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej, wynikającym z działalności zaliczonej do portfela bankowego Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego EBA/GL/2018/02 z dnia 19.07.2018 roku*, bank zobowiązany był do przeprowadzenia aktualizacji regulacji wewnętrznych, w celu dostosowania metody pomiaru ryzyka stopy procentowej do wymogów nadzorczych, obowiązujących od dnia 01 stycznia 2020 roku (dokonano między innymi weryfikacji i zmian w limitach wewnętrznych oraz poszerzono zakres przeprowadzanych testów o nadzorcze testy wartości odstających)
- 2) nie były przekraczane ustalone tolerancja/apetyt na ryzyko, powodujące konieczność reakcji Zarządu i dokonania zmiany podejścia do zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
- 3) Polityka oraz regulacje dotyczą wszystkich istotnych aspektów ryzyka stopy procentowej.

Wnioski:

Sytuacja Banku w zakresie ryzyka stopy procentowej jest stabilna. Wszystkie limity ustalone przez Bank zostały utrzymane i na bieżąco monitorowane. System limitów badany jest w okresach miesięcznych. W warunkach stabilizacji stóp bazowych Bank będzie się starać maksymalizować marżę odsetkową i utrzymywać zmienność wyniku odsetkowego w granicach nie zagrażających realizacji planu finansowego i adekwatności kapitałowej Banku.

3) Ryzyko płynności

Zarząd Banku zgodnie z zapisami Rekomendacji P dokonał corocznego przeglądu systemu zarządzania ryzykiem płynności, w tym efektywności realizacji Polityki zarządzania ryzykiem płynności, a także funkcjonowania i weryfikacji regulacji wewnętrznych, w tym:

- 1) Instrukcji zarządzania ryzykiem płynności,
- 2) Polityki zarządzania ryzykiem płynności,

3) Planu awaryjnego utrzymania płynności.

W zakresie oceny efektywności systemu zarządzania ryzykiem płynności Zarząd ustalił, że na koniec 2019 roku:

- 1) Bank nie przekraczał apetytu i tolerancji na ryzyko, wielkość wykonania limitów w okresie roku przedstawiała się następująco:

Nazwa wskaźnika apetytu na ryzyko	Wartość wskaźnika	Wykonanie na koniec 2019 roku
Minimalny poziom LCR	100%	293%
Minimalny poziom aktywów płynnych	20%	36,55%
Wskaźnik stabilności bazy depozytowej	60%	91,60%

- 2) dokonywano i sprawozdawano wyniki testów warunków skrajnych,
3) plan awaryjny płynności nie był uruchamiany,
4) system sprawozdawczości wewnętrznej realizowany był poprawnie, w okresie 2019 roku składano sprawozdania dotyczące monitorowania ryzyka płynności, zgodnie z SIZ
5) nie odnotowano poważnych nieprawidłowości systemu kontroli wewnętrznej w zakresie systemu zarządzania ryzykiem płynności.

W zakresie funkcjonowania i weryfikacji regulacji wewnętrznych Zarząd ustalił, że:

- 1) nie zachodzą obecnie zmiany w otoczeniu Banku, a także zmiany w strategii i działalności biznesowej Banku powodujące konieczność aktualizacji regulacji wewnętrznych związanych z systemem zarządzania ryzykiem płynności. Na podstawie dokonanej rocznej weryfikacji limitów oraz testów warunków skrajnych z zakresu ryzyka płynności, stwierdzono iż zachodzi konieczność aktualizacji regulacji wewnętrznych związanych z systemem zarządzania ryzykiem płynności
2) nie były przekraczane ustalone tolerancja/apetyt na ryzyko, powodujące konieczność reakcji Zarządu i dokonania zmiany podejścia do zarządzania ryzykiem płynności,

Wnioski:

Podstawowe cele polityki Banku w zarządzaniu ryzykiem płynności zostały zrealizowane. Płynność jest zabezpieczona w sposób pełny i kompletny. Zminimalizowane zostało utracenie płynności przez Bank w przyszłości. Poprzez odpowiedni dobór limitów i skuteczne zarządzanie ich wykonaniem zoptymalizowano zarządzanie nadwyżkami środków, tak by ustawowe normy zostały zachowane. Reasumując Bank zarządza w sposób skonsolidowany i całościowy ryzykiem płynności, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych, obejmując wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.

4) Ryzyko operacyjne

Ocena realizacji Strategii i polityk w zakresie ryzyka operacyjnego

Zarząd Banku zgodnie z zapisami Rekomendacji M pkt. 2.1 dokonał corocznego przeglądu systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym efektywności tego systemu, a także funkcjonowania i weryfikacji regulacji wewnętrznych, w tym:

- 3) Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka,
4) Polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym,
5) Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym,
6) Polityki w zakresie ryzyka braku zgodności,
7) Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności.

W zakresie oceny efektywności systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym Zarząd ustalił, że w okresie 2019 roku:

- 1) poziom strat operacyjnych nie przekraczał apetytu i tolerancji na ryzyko, wielkość wykonania strat nie przekroczyła 10% wykonania wskaźnika BIA, wielkość wykonania limitów w okresie roku przedstawiała się następująco:

L.p.	Klasa zdarzeń	Maksymalny poziom rocznych strat brutto, obowiązujący w banku		Wykonanie limitu			
		% BIA	w zł	I kw 2019	II kw 2019	III kw 2019	IV kw 2019
1	Oszustwa wewnętrzne	0%	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
2	Oszustwa zewnętrzne	0%	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
3	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	7%	43 750	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
4	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	52%	325 000	0,24%	0,26%	0,26%	0,30%
5	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	15%	93 750	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
6	Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	14%	87 500	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
7	Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	12%	75 000	0,02%	1,92%	1,92%	3,62%

*Wysokość współczynnika BIA w roku 2019 - 625 tys. zł

- 2) dokonano identyfikacji kluczowych procesów, procesy wewnętrzne funkcjonowały zgodnie z ich opisem, dokonano corocznej weryfikacji poprawności ich funkcjonowania zgodnie z Rekomendacją M pkt. 4.17 opartej na wynikach kontroli wewnętrznej,
- 3) wyznaczono wskaźniki KRI, były one monitorowane oraz sprawozdawane do Zarządu i na bieżąco reagowano na ewentualne zwiększenie ryzyka oraz podejmowano odpowiednie działania,
- 4) system sprawozdawczości wewnętrznej realizowany był poprawnie, w okresie 2019 roku składano sprawozdania dotyczące monitorowania ryzyka, dokonano samooceny procesów dla Zarządu i Rady Nadzorczej zgodnie z Instrukcją funkcjonowania Systemu Informacji Zarządczej (SIZ),
- 5) nie odnotowano poważnych incydentów ryzyka braku zgodności,
- 6) nie odnotowano poważnych nieprawidłowości systemu kontroli wewnętrznej w zakresie systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym.

W zakresie funkcjonowania i weryfikacji regulacji wewnętrznych Zarząd ustalił, że:

- 4) regulacje wewnętrzne były poddawane przeglądowi zarządczemu zgodnie z Instrukcją dokonywania przeglądów zarządczych, przeglądu ICAAP oraz przeglądu struktury organizacyjnej, wyniki przeglądu i propozycje zmian były przedstawiane Zarządowi i Radzie Nadzorczej,
- 5) nie zachodzą obecnie zmiany w otoczeniu Banku, a także zmiany w strategii i działalności biznesowej Banku powodujące konieczność aktualizacji regulacji wewnętrznych związanych z systemem zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- 6) nie były przekraczane ustalone tolerancja/apetyt na ryzyko, powodujące konieczność reakcji Zarządu i dokonania zmiany podejścia do zarządzania ryzykiem operacyjnym,

- 7) nie zanotowano strat w otoczeniu Banku wskazujących możliwość oddziaływania nowych rodzajów ryzyka operacyjnego na funkcjonowanie Banku i konieczność dostosowania procedur w celu ograniczenia ich przyszłego wpływu.

Wnioski:

Można stwierdzić, że ryzyko operacyjne w Banku jest na umiarkowanym poziomie, a prowadzone i planowane działania powodują, że utrzymuje się ono na niezmiennym, bezpiecznym dla Banku poziomie. Działania długofalowe związane ze sprzedażą usług elektronicznych oraz szkoleniami pracowników i wzmoczoną kontrolą wewnętrzną powinny przyczynić się do dalszego zmniejszania się ilości pomyłek i błędów pracowników, a także poprzez nowe zastosowania elektroniczne do ograniczenia ilości zagrożeń zewnętrznych płynących z użytkowania sieci internetowej.

5) Ryzyko wyniku finansowego

Zarząd Banku dokonał corocznego przeglądu systemu zarządzania ryzykiem wyniku finansowego, w tym efektywności realizacji i funkcjonowania regulacji wewnętrznych, tj.:

- 1) Polityki w zakresie zarządzania ryzykiem biznesowym
- 2) Instrukcji sporządzania i monitorowania planu ekonomiczno – finansowego.
- 3) Strategii działania Banku Spółdzielczego w Obornikach Śląskich na lata 2017-2021

W zakresie oceny efektywności systemu zarządzania ryzykiem wyniku finansowego ustalono, że w okresie 2019 roku: Bank nie wypracował zysku netto, jaki był zaplanowany na koniec 2019 roku. Ma to związek z koniecznością zapłaty większego podatku dochodowego, naliczonego od środków przekazanych przez syndyka z tytułu sprzedaży zajętego majątku klienta. Jednocześnie całość uzyskanych środków została przekazana na zwiększenie rezerwy celowej na należności od sektora niefinansowego.

- 1) Utrzymujące się w dalszy ciąg niskie stopy procentowe, powodują zatrzymanie marży na dość niskim poziomie, co z kolei przyczynia się do uzyskania niższych przychodów odsetkowych. Niższe przychody wpłynęły na poziom wskaźnika C/I.
- 2) Przekroczenie ustalonych wskaźników tolerancja/apetyt na ryzyko, wymaga weryfikacji w zakresie zarządzania ryzykiem wyniku finansowego.
- 3) Wielkość wykonania limitów na koniec roku przedstawiała się następująco:

L.p.	Nazwa wskaźnika apetytu na ryzyko	Wartość wskaźnika	Wykonanie na koniec 2019 roku
1.	Zrealizowany poziom wyniku wynikający z założonych planów +/-20 %,	20%	-16%
2	Wskaźnik C/I na poziomie zbliżonym do grupy rówieśniczej podobnych Banków +/- 83%.	83%	72%
3.	Wielkość funduszy własnych w sumie bilansowej.	Co najmniej 7%	8,5%

- 4) dokonano i sprawozdano wyniki testów warunków skrajnych,
- 5) system sprawozdawczości wewnętrznej realizowany był poprawnie, w okresie 2019 roku składano sprawozdania dotyczące monitorowania ryzyka wyniku finansowego, zgodnie z SI2

W zakresie funkcjonowania i weryfikacji regulacji wewnętrznych Zarząd ustalił, że:

- 1) nie zachodzą obecnie zmiany w otoczeniu Banku, a także zmiany w strategii i działalności biznesowej Banku powodujące konieczność aktualizacji regulacji wewnętrznych związanych z systemem zarządzania ryzykiem wyniku finansowego. Na podstawie kwartalnych sprawozdań odnośnie realizacji strategii działania, stwierdzono znaczne rozbieżności w zakresie realizacji planowanych celów strategii, w związku z czym podjęto decyzję o dokonaniu odpowiedniej korekty w planowanej długofalowej koncepcji kierunków działania banku, mającej odzwierciedlenie w podstawowych składnikach bilansu.
- 2) Polityka oraz regulacje dotyczą wszystkich istotnych aspektów ryzyka wyniku finansowego i nie zachodzi konieczność rozszerzenia zakresu zarządzania.

6) Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności jest ryzykiem pokrewnym ryzyka operacyjnego. Obszar ryzyka zgodności zawiera się w Systematyce Ryzyka Operacyjnego. W zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności Bank monitoruje poziom ryzyka poprzez wyliczanie wskaźników KRI.

Na podstawie analizy ryzyka braku zgodności według stanu na dzień 31.12.2019r. stwierdzono, że:

- ✓ w okresie raportowania nie zanotowano żadnej skargi,
- ✓ nie odnotowano żadnych prób oszustw,
- ✓ nie odnotowano przypadków braku zgodności w zakresie oceny zmian przepisów prawa wpływającego na działalność Banku.

7) Ryzyko kapitałowe

Zasady zarządzania kapitałem, w tym: zarządzania ryzykiem kapitałowym, utrzymania odpowiednich wskaźników bezpieczeństwa, zachowania pożądanego struktury kapitałów, planowania kapitałowego, a także zasady wypłaty dywidendy, oraz zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni definiuje „Polityka kapitałowa i w zakresie ryzyka nadmiernej dźwigni Banku Spółdzielczego w Obornikach Śląskich”. Polityka ma na celu zwiększenie poziomu bezpieczeństwa Banku, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniego tempa rozwoju rynkowego Banku i opiera się na następujących zasadach:

- 1) zapewnienie odpowiedniego nadzoru Rady Nadzorczej oraz Zarządu nad ryzykiem kapitałowym, a także ryzykiem nadmiernej dźwigni,
- 2) aktywne zarządzanie kapitałem, w tym także wymogami kapitałowymi,
- 3) podejmowanie działań celem utrzymywania współczynników kapitałowych na poziomie wymaganym przepisami oraz rekomendacjami nadzorczymi.

Bank posiada aktualne i kompletne regulacje wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem oraz przestrzegania limitów ostrożnościowych w zakresie zidentyfikowanych rodzajów ryzyka istotnego, które opisują procesy występujące w Banku. Na koniec grudnia 2019 roku:

- 1) Bank nie odnotował wymogu kapitałowego w ramach Filaru II; natomiast łączny wymagany wymóg kapitałowy obliczony w Filarze I wyniósł 4 825 tys. zł.;
- 2) Relacja kapitału wewnętrznego do poziomu funduszy własnych, które na dzień 31.12.2019r. wyniosły 9 904tys. zł. ukształtowała się w wysokości 49%, czyli wskaźnik ten kształtuje się poniżej ustalonego limitu ostrożnościowego max.85%,
- 3) Współczynnik kapitałowy na koniec grudnia 2019 roku wyniósł 16,42% i nadal znajduje się na poziomie powyżej limitu ostrożnościowego TCR ustalonego na min. 13,50%,
- 4) Limity ryzyka kapitałowego zostały utrzymane na poziomie wymaganym przepisami oraz rekomendacjami nadzorczymi, łącznie ze współczynnikami kapitałowymi.

Opis limitu	Limit	31.12.2019	Wykonanie limitu (w %)
Fundusze własne/ Suma bilansowa	co najmniej 7%	8,25%	82,11%
Minimalny łączny współczynnik kapitałowy TCR	13,50%	16,42%	82,22%
Minimalny współczynnik kapitału T1	11,50%	16,42%	70,04%
Maksymalny wskaźnik bufora	15%	-	-
Minimalny wskaźnik dźwigni	6,00%	8,83%	67,95%
Maksymalny udział kapitału wewnętrznego w FW	85%	49%	57,31%

- 5) W wyniku testu warunków skrajnych dla znaczącego pogorszenie wielkości ryzyka obciążającego Bank w warunkach skrajnych wykazują, że Bank w sytuacji skrajnej spełnia wymogi prawne (Prawo Bankowe, Uchwała o nadzorze makroostrożnościowym, Rozp. UE 575/2013), wystąpienie warunków skrajnych będzie jednak wymagało uruchomienia kapitałowego planu awaryjnego zapewniającego sukcesywne zwiększenie bazy kapitałowej poprzez zmniejszenie obciążenia aktywów ryzykiem, uzyskanie pomocy Spółdzielni Systemu Ochrony oraz ewentualne odwołanie do udziałowców,
- 6) Analiza założeń planu finansowego wskazuje, że jest on zbieżny z założeniami Polityki kapitałowej.

Wnioski:

Nie stwierdzono znacznego pogorszenia profilu ryzyka braku zgodności z uwagi na ryzyko historyczne. W świetle tego efektywność mechanizmów zabezpieczających ryzyko jest wystarczająca.